

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XV. V Ljubljani, septembra 1898. *9. zvezek.*

Praznik angelov varuhov.

I. Podobe angelov.

Ali niso vsi služabni duhovi v strežbo poslani njim, ki bodo delež zveličanja prejeli? Hebr. 1, 14.

Vsak otrok, pa tudi vsak odrasčeni človek ima svojega angela varuha od rojstva sem, ki ga s posebno ljubeznijo in zvestobo vodi na vseh njegovih potih, ter skuša pripeljati k Bogu. *Ali niso vsi služabni duhovi v strežbo poslani njim, ki bodo delež zveličanja prejeli?* uči sv. apostol. Angeli so zgolj ljubezen do Boga in ljudi. Zaradi te ljubezni pa tudi goreče želé, ter vse mogoče storé, da bi bil Bog vedno česčen in da bi vsi ljudje prišli k Bogu. Oni niso le naši vodniki, učeniki in varuhi, temveč so tudi naši zagovorniki pri Bogu, kateremu darujejo naše molitve in prošnje za nas, ker oni gledajo, kakor Kristus sam pravi — vedno obličje svojega Očeta v nebesih.

Te resnice je sv. cerkev vedno verovala in učila, kakor jih sv. pismo stare in nove zaveze na mnogih krajih potrjuje. Ravno zato je pa tudi sv. cerkev odločila posebni praznik angelom varuhom, katerega danes veseli praznujemo.

Sicer smo vedno dolžni svojim angelom varuhom skazovati spoštovanje in čast, hvalo in ljubezen, zaupanje in pokorščino, ter nanje nikdar ne pozabiti, danes pa jih moramo še posebno počastiti. Spoštovanje in čast jim gre zaradi njih službe in visoke osebe, ker so služabniki in ljubljenci božji; hvala in ljubezen jim gre zaradi brezštevlnih vidnih in nevidnih dobrot,

katere nam skazujejo; zaupanje in pokorščina jim gre zaradi njihove moči in modrosti, katero jim je Bog dal, in ki nas radi tega hočejo in morejo po nevarnih potih našega življenja k zveličanju pripeljati.

Take misli in čutila do svojih angelov varuhov moramo mi vedno živo v sebi nositi. In da bi se to res zgodilo, vam hočem danes pred oči postaviti podobe in slike angelov, kakor se nam navadno delajo in rišejo, ter vam pokazati, kaj nas te podobe učé.

Kako se tedaj vpodobljajo angeli? Mi vsi vemo, da so angeli čisti duhovi, ki nimajo mesa in kosti, kakor mi. Vendar se nam pa angeli vpodobljajo:

1. V človeški podobi. Zakaj pa? Zato ker so se v taki podobi že mnogokrat prikazovali, kakor nas uči božje razodenje. Pa zakaj so se v taki podobi prikazovali? Glejte! naše oči so preslabe gledati angela v njegovi resnični krasoti. Vsaj še v jasno solnce ne moremo gledati, pa bi gledali angela v njegovem pravem bistvu, ki je svitlejši od solnca. Da so mogli ljudje z angeli občevati je pač treba, da se jim pokažejo v njihovi podobi, kar se je tudi večkrat zgodilo, kar nam sveto pisanje pove. Tako so videle žene pri božjem grobu angela mladeniča. Tudi Tobiju se je prikazal angel Rafael v podobi mladeniča, ki ga je spremljal na dolgi poti, Tako je videla Marija angela mladeniča k njej priti in enake prikazni so imeli še mnogi drugi. — Kaj nas pa to uči?

Če se angeli po božji previdnosti prikazujejo v človeški podobi, in če je sam Sin božji človek postal, in med nami kot naš brat živel, pač lahko spoznamo, kako velik in veljaven mora biti človek v božjih očeh. Zato kliče kraljevi prerok David: *Kaj je človek, da se ga spomniš, o Bog! in sin človekov, da ga obiščeš. Le malo pod angele si ga ponižal, ga s častjo in slavo obdal, ter postavil čez dela svojih rok!* — Glejte tedaj koliko čast in veljavo ima človek v božjih očeh, akoravno smo slabe in trohljive stvari!

2. Angeli se pa navadno slikajo in rezljajo v moški podobi, in sicer v podobi mladeničev. Zaradi tega pa mi ne smemo misliti, kakor bi bili angeli le moškega spola, ker med angeli ni razločka med moškim in ženskim spolom, ker oni se ne možé in ne ženijo, čisti duhovi so brez spolovne razlike. Moška — zlasti mladeniška podoba angelov nam naznanja le a) njihovo moč;

b) njihovo urnost in pridnost; in c) njihovo veselje in srečo v nebesih.

a) Moški spol je navadno trdnejši od ženskega. In ravno prečudno moč angelov nam hoče pokazati mladeniška podoba angelov. Moč angelov je prečudno velika. Njim je goro prestaviti toliko, kot nam mali kamenček zagnati; raztrati verige jih tako malo stane, kot nas nit pretrgati; pri zaprtih vratih pred vas stopiti, jim je tako lahko, kot nam pri odprtih. Tega nas prepriča tista dogodba sv. pisma, ki nam pripoveduje, da je en sam angel po noči pobil 80.000 mož v asirskem šotoru. — To nas uči, kako bodo angeli ob sodnem dnevu s silno močjo tirali hudobne v pekel, dobre pa branili in varovali, kar more dobre in pravične le veseliti!

b) Angeli se nam predstavljajo v podobi mladeniča, ker so mladeniči urni, hitri in vspešni za delo; stare, slabe kosti ne morejo dosti. Tako so tudi angeli urni in hitri božjo voljo spolniti v nebesih in na zemlji. Bodimo tedaj tudi mi urno-mladeniški božjo voljo, božje zapovedi spolnovati v vseh rečeh!

c) Mladost je navadno vesela, srečna in zadovoljna sama seboj, tudi angeli se veseló svoje sreče, svojega poklica. Veselite se tudi vi, ako posnemate angele. Vsa žalost, skrb, trud in solze bodo skoraj obrisane iz vaših oči, če boste angelom podobni tu na svetu!

3. Angeli se obrazujejo v belih oblačilih. V takem belem oblačilu je bil angel, ki se je prikazal ženam pri Kristusovem grobu. *Njegovo obličje je bilo kakor blisk, in njegovo oblačilo, kakor sneg.* (Mat. 28, 3.)

Ta lepa, bela obleka pomenja njihovo čistost in brezmadežnost. — Tudi tebi, kristjan! je bila dana taka lepa, bela obleka pri sv. krstu. Duhovnik ti jo je dal, rekoč: Vzemi belo obleko, katero neomadežano prinesi pred sodnji stol Kristusov! — Ali jo pač vsak izmed vas še nosi? Žali bog, da mnogo mladeničev in deklet nima več te bele obleke, ki bi jih angelom podobne delala, temveč imajo omazano obleko, ki jih dela hudobcem enake. O če bi bil izmed vas kateri tako nesrečen, naj jo opere, — operite jo hitro v zakramentu sv. pokore, da bodo vaše duše zopet bele kot sneg. Vmazan ne smeš in ne moreš pred božje obličje, ker Bog ne prenaša nič nečistega!

4. Angeli se nam kažejo z vencom, iz dragih kamenčkov, na glavi. Ta venček in dragi biseri pomenijo vse tiste nad-

naravne darove, s katerimi je Bog angele že pri ustvarjenju ozaljšal.

Tudi naši prvi stariši, Adam in Eva sta bila pri stvarjenju obdarovana z dragocenimi, nadnaravnimi darovi na duši in telesu, ter sta nosila zlato krono božjega dopadajenja na glavi! Z grehom pa sta jo zgubila za se in za nas. Mi vsi smo sedaj v grehah spočeti in rojeni. Toda Bog se je človeka usmilil, ter mu poslal Odrešenika, ki mu je zlato krono večnega življenja zopet nazaj prislužil. O kako lepa bo krona, katero bodo nosili pravični na dan vstajenja na glavi!

5. Angeli se slikajo z zlatim pasom okrog ledij. Tak pas je nosil tisti angel, ki ga je prerok Daniel videl pri reki Tiger. *In vzdignil sem*, piše Daniel (10, 5), *svoje oči . . . in videl sem moža, ki je bil v platno oblečen, in okolo ledij s prečistim zlatom prepasan.* — Take angele s zlatim pasom je videl tudi sv. Janez v skrivnem razodenju (15).

Slikarji in podobarji imajo tedaj prav, da nam angele s pasom predočujejo, ker ta pas pomenja, da so angeli zdržni, čisti, prosti in brez vsake mesene poželjivosti. Nas pa to uči, da moramo tudi mi angelom enaki biti. Enako se enakamu rado družijo, pravi pregovor. Tudi z nami se bodo angeli družili, če bomo čisti, zdržni od mesenega poželjenja; proč od tistih pa bežé, ki svoje telo odkrivajo, in ki se valjajo po blatu mesenega pregrešnega poželjenja!

6. Angeli se vpodobljajo s peruti. Take peruti je imel angel, o katerem govori prerok Izaija, (6, 6) rekoč: *In priletel je k meni eden izmed Serafinov in je imel živ ogelj v roki, ki ga je s kleščami z altarja vzela.* — Te peruti pomenjajo, da so angeli hitri seli, ki z nepopisljivo hitrostjo spolnujejo božja povelja. — Nas pa to uči, da bi morali tudi mi urni biti, kadar se gre spolniti božjo voljo. Z Davidom bi morali tudi mi klicati: *Kdo mi da peruti, da se dvignem kviško, ter počivam v Bogu svojem Zveličarju?* Toda le prerado se zgodi, da imamo mi urne noge, kadar se gre hudo storiti, počasni in leni pa smo za dobro! Kar bi pač ne smelo biti!

7. Angeli se obrazujejo v lahkih krilih in bosih. V tem so podobni letalcem, ki za stavo letajo, ter vse od sebe proč zmečejo, kar bi jih utegnilo v teku ovirati, da poprej in lažje dosežejo svoj cilj. Angelov ne teži nobena posvetna skušnjava v spolnovanju božje volje; vse posvetno so otresli, in le Bog jim je pred očmi!

Tudi v tej zadevi bi morali mi angelom podobni biti. Vse posvetno in pregrešno moramo na strani pustiti, če hočemo v čednostih napredovati in dobiti ponujano nebeško plačilo. Kdor tega ne stori, in se pusti vezati s posvetnimi mislimi in željami, tak ne bo dosegel nebeške slave!

8. Angeli se nam kažejo odkriti, s pobešenimi očmi, povzdignjenimi rokami, klečeči s povesenimi peruti. Vse to naznanja njihovo spoštovanje in čiščenje do Boga! — Že sv. Janez je videl v zamaknjenju angele ležati na svojih obrazih okrog nebeškega trona, ter moliti večno Jagnje.

To nas spominja, da moramo tudi mi vedno in povsod Boga v duhu in resnici moliti in častiti. Mi sicer Boga ne vidimo, pa Bog nas vidi doma in zunaj doma, vidi še celo v naša srca. In ravno ta misel nas mora odvracati od greha in priganjati k dobremu! — Navadno pa vidite in najdete angele v taki podobi v cerkvi na altarjih okrog tabernaklja, kar nas spominja, da tukaj so resnično pričujoči angeli božji okrog svojega kralja Kristusa, kajti kjer je kralj, tam so tudi njegovi služabni duhovi. Prepričan sem, ko bi mi imeli take oči, da bi tudi duhove lahko videli, bi v cerkvi, zlasti med daritvijo sv. maše, videli več angelov kot ljudi. In ravno to naj vas spodhada, da ste pobožni in zbrani pri daritvi sv. maše. Tu pripogibajte v veliki ponižnosti svoje glave in kolena, povzdigujte svoje roke in srce v goreči molitvi, trkajte se skesani s povešenimi očmi na svoje grešne prsi, kadar vam duhovnik kaže v čiščenje Telo in Kri Gospodovo pri povzdigovanju, ker takrat stoji Kristus, kralj angelov in ljudi, pred vami!

9. Mnogokrat se vidijo angeli s zlatimi kadilnicami v rokah, kar nas uči, da oni naše molitve in dobra dela, kakor dišeče kadilo prinašajo pred božji prestol. Da je temu res tako, nas prepriča sv. Janez v skrivnem razodenju (8, 3), govoreč: *In angel je prišel in se je vstopil pred altar; imel je zlato kadilnico, in mu je bilo dano veliko kadila, da bi položil od molitev vseh svetnikov na zlati altar, kateri je pred sedežem božjim. In dim kadila se je kviško valil z molitvami svetnikov iz roke angelov pred Boga.* — Zatorej je rekel tudi nadangel Rafael Tobiju (12, 12): *Kadar si s solzami molil, in mrtve pokopaval, in svoje kosilo popuščal ... sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nosil.* — In ravno zato moli tudi mašnik pri daritvi sv. maše: Ponižno te prosimo, vsega-mogočni Bog! daj si to daritev po rokah svojega svetega angela prinesiti na tvoj častiljiv altar, pred obličje tvojega božjega veličastva!

Kadar tédaj kako dobro delo storimo, n. pr. kako miloščino damo, ali pobožno molitev opravimo, jo angeli neso pred božji tron. O ko bi mi to resnico vedno živo pred očmi imeli, bi gotovo več dobrega storili, in bolj pobožno molili!

10. Večkrat vidimo angele tudi s harpami in drugim muzikalnim orodjem. Vse to nas spominja, da angeli neprenehoma v nebesih Bogu čast in slavo prepevajo. To naj tudi nas priganja, da se mi na zemlji z njimi združujemo, ter Bogu vedno in za vse hvalo pojmo, kar je prav in pravično, kakor se moli pri vsaki sv. maši.

11. Vidijo se pa tudi angeli z zlatimi skledicami. Tako je videl sv. Janez v skrivnem razodenju sedem angelov, izmed katerih je imel vsak skledico jeze božje, ki jo je zlival na zemljo; in kolikorkrat je zlil, tolikokrat je nova šiba zadela zemljo! Sedem angelov je bilo, sedem skledic in sedem kazni. Kdo pa napolnuje te skledice z jezo božjo? To smo mi grešniki! Nehajmo grešiti, in resnično se poboljšajmo, in videli bote, da bodo nehale šibe božje tretji in stiskati nas, kakor so: lakota, kuga, vojska, bolezní in druga zla!

12. Taka tedaj je vnanja oprava angelov. Še več podob angelov, bi vam lahko naštel, pa predolgo bi se zamudil, le na eno še vas hočem k sklepu opomniti, in ta je podoba angela s trobento. — Na kaj nas pa angel s trobento opominja? Ta nas spominja tistega strašnega in velikega dné, ko bo Sin človekov prišel z veliko močjo in častjo na oblakih neba sodit žive in mrtve! Takrat bo poslal, kakor sv. Matevž pove (24, 31): *svoje angele s trobento in z velikim glasom, in bodo zbrali izvoljene od čveterih vetrov od konca do konca neba!* O kristjani kako nam bo pač takrat bil ta trobentni glas na naša ušesa? Kako nam bo pač takrat pri srcu — prijetno ali neprijetno? — Tako, — kakor smo živeli dobro ali slabo! Grešnik to bo poslednji glas za tebe, ki te ne bo klical k pokori, temveč k sodbi! ne v nebesa, marveč v pekel! — O gorje takrat tebi! . . . Vesel pa bo ta glas za pravične. S častitljivim telesom in nedolžno dušo bodo hiteli na večno gostijo k nebeškemu Jagnjetu. Torej, ljubi moji! nikar ne pozabite angela s trobento! ter pomnite, da ste zato vstvarjeni, da bi dobrim angelom enako na zemlji živeli, ter z njimi večno veselje vživali! Amen.

Andr. Šimenec.

2. Varstvo angelov varuhov.

Kakšno plačilo mu bomo dali? Ali kaj more vredno biti njegovih dobrot?
Tob. 12, 2.

Tobija, mož božji, je bil posodil deset talentov srebra (nekako 15.000 tolarjev) svojemu prijatelju Gabelu v Ragezu med Medijani. Pošlje torej svojega sina stari dolg iztirjat. Ubogljivi sin je sicer precej pripravljen iti, toda skrbi ga neznana in dolga pot. Tedaj pa najde zunaj zalega mladeniča stati, prepasanega in kakor na pot pripravljenega. Ponudi se mlademu Tobiju za spremljevalca ter obljubi očetu, da bo zdravega peljal tje in zdravega pripeljal nazaj. Kar je obljubil, spolnil je zvesto. Varoval ga je na potu zlasti proti velikanski ribi, ki ga je hotela požreti, v Raguevovi hiši mu je preskrbel bogaboječo nevesto Saro, šel je iztirjat dolg, in slednjič je po njegovem navodilu ozdravil mladi Tobija svojega očeta na očeh. Oba Tobija, nevedoča, kako bi preblagega dobrotnika dovolj zahvalila, poprašujeta se med saboj za moder svet. »Oče, kakšno plačilo mu bomo dali? ali kaj more vredno biti njegovih dobrot?« poprašuje mladi Tobija ter nadaljuje: »Morda, da bi hotel polovico od vsega, kar je bilo prinešenega, za-se vzeti.«

Kdo je bil ta mladenič? Znano vam je, predragi, da je bil to sam sveti nadangel Rafael. Ta zgodba pa nam stavi pred oči veliko dolžnost hvaležnosti, zavoljo varstva naših nevidnih spremljevalcev. To so naši angeli varuhi, katerim je posebno posvečena današnja nedelja.

Mi smo sedaj potniki, potujoči v svojo pravo domovino. Prva pot naša je bila na ta svet, druga gre skozi ta svet, tretja pot nas popelje s tega sveta. Oj, koliko je nevarnosti, koliko zasledovalcev na vseh teh potih! Pa poglejmo, kako mogočno in zvesto nas na tem trojnem potu vodijo in varujejo naši angeli varuhi! To nas bode navdalo s tolikanj večjo hvaležnostjo do angelov varuhov.

I. Prva pot človekova je po rojstvu na ta svet. Hudobni duh preži na mladega človeka precej od prvih trenutkov njegovega življenja. Zakaj? Poslušajte! Največji napuh pri zavrženih angelih, kakor menijo razlagavci sv. pisma, se je razodel v tem, da niso hoteli biti pripravljene, v svojem času moliti včlovečenega Sina božjega, in zato je Bog Luciferjevo druhal pahnil po sv. nadangelu Mihaelu v peklenko brezno. Teh milijonov duhov mesta v nebesih pa naj po božjem sklepu zasedajo naše duše. Zaradi strašne peklenke kazni in zavoljo božjega vsmiljenja do ljudi

jezé se pa pogubljeni duhovi neprestano na Boga ter kar goré same nevoščljivosti do ljudij. Zato pa Lucifer precej po rojstvu otrokovem odpošlje enega ali več svojih pomagačev, naj bi otroku na kak način škodoval, da bi ne dosegel milosti sv. krsta, ne bil krščansko zrejen in slednjič ne zveličan. In to je vzrok, zakaj je Bog odločil vsakemu človeku posebnega angela varuha, ki naj bi ga varoval zalezovanja hudobnega duha.

Kako skrbno opravlja božji poslanec svoj posel! Že v zibelki varuje otroka pred peklenskim duhom in hudobnimi ljudmi ter stariše, zlasti mater, navdaja z blagimi čutili in pobožnimi mislimi, da bi se otrok že v zgodnji mladosti začel obračati k Bogu. Koliko duš bi se ne bilo zveličalo ter bi bile pomandrane kakor mlade cvetlice v travi, ako bi jih angel varuh ne bil čuval! Kristijan, morda bi se bila ravno s taboj zgodila taka!

II. Druga pot človekova je skozi življenje. In zopet tu, kolika je skrb angela varuha, da bi njegov varovanec na duši in na telesu bil srečen!

a) Skrb za telo se raztega najprej na to, da skuša človeka privaditi primernemu delu, da ga tako pripravlja polagoma za prihodnji stan. Varuje ga velikih telesnih nesreč, varuje ga pred njegovimi sovražniki, vidnimi in nevidnimi.

V Tonkini je neki spreobrnjenec, imenom Luka, od hudobnega duha imel silno veliko trpeti. Ko nekega večera hoče iti spat, zagleda v svoji spalnici velikanskega neizrečeno grdega roparja, oboroženega z mečem in solico. Grozno prestrašen pokliče Luka svojega angela varuha. In ni ga poklical zastonj! Pri tej priči je bil tukaj v podobi prezalega mladeniča navdušujoč ga, naj se pogumno z mečem v bran postavi svojemu nasprotniku. Luka stori tako, zadene nasprotnika, da pade na tla, toda, ko meni, da je umoril roparja, ne najde slednjič nič drugega na tleh, kot vrečo napolnjeno s cunjami in smetmi.

b) Če pa angel varuh tako skrbi za umrljivo telo, koliko bolj mora pač skrbeti za neumrjočo dušo.

Pravijo, da ima pav menda tako lastnost, da na nekak skrivnosten način pozna, kje je skrit kak strup. Tedaj brž priteče zraven, začne kričati s svojim neprijetnim glasom, mahati s peruti in stresati ter vse poskusi, da bi mogel razbiti posodo, v kateri je strup, ali pa z nogami zagrebe strup v zemljo. To in še več dela angel varuh. Vidi namreč večkrat mladeniča ali deklico, kako se igrata s strupom, vidi tega ali onega, kako nevarna je za njegovo dušo ta družčina, ta oseba, oni kraj, ona hiša, in angel

opominja, prosi, svari, moli Boga, da bi se dušna nevarnost odstranila, da bi se duša varovančeva ne zastrupila.

c) Angel varuh tudi s svojim zgledom pospešuje, da bi se njegov varovanec trdno in zvesto držal Boga. Sam namreč Boga vselej uboga, vse stori, kakor mu on ukazuje. *Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih.* (Ps. 90, 11.) Ker ima angel tako zapovedano, gotovo tudi stori tako.

Strmi, o človek, s sv. Bernardom! Angel, knez nebeški, čegar narava je božji najbolj podobna, ta ima nalogo, tebe, ubogega človega, tebe grešnika varovati na vseh tvojih potih.

Čebele so tako tankega vonja, da ne morejo biti zraven smrdljivega telesa, dà, celo venečih cvetlic se ne dotaknejo. Podobnega nekaj vemo iz prigodbe v življenju sv. Antonina, kakšen smrad napravlja angelu grešnik.

Neki puščavnik gre z angelom po gojzdni poti, kar zadeneta na gnjilo truplo, smrdeče tako, da si puščavnik zatisne nosnici. Kmalu potem srečata mladeniča, lepega po zunanem, pa udanega strastni poželjivosti, in sedaj si zatisne angel nosnici, ker ne more prenašati smradu puhtečega od tako umazane duše.

č) Angel varuh še potem deluje za rešitev duše grešnikove, ko je že zapadel nevarnosti večnega pogubljenja.

Ko je neskončno pravični Bog sklenil pregrešno Sodomo in sosednja mesta pokončati z ognjem, prišla sta dva angela v hišo starega Lota opominjat ga, naj hitro ubeži s svojci, ako se hoče rešiti strašnega konca v ognju. *Ker se je pa še obotavljal, prijela sta za roko njega, in njegovo ženo, in njegovi dve hčeri, zato, ker mu je hotel Gospod prizanesti. In sta ga ven peljala in postavila zunaj mesta, in sta mu ondi govorila, rekoč: Otmi svoje življenje, ne oziraj se, in ne mudi se nikjer po teh krajih, temveč na goro se otmi, da tudi ti ne pogineš.* (I. Mojz. 19, 16, 17.)

Na tak način angel varuh, videč človeka v nevarnosti večnega ognja, prosi in opominja, naj človek ubeži po potu pokore peklenškemu ognju. In prime ga angel za roko t. j. z notranjimi navdihljeji in zunanjimi zgledi in, če ni drugače, tudi po nesrečah zapelje nazaj k Bogu.

O sv. angel! Nadaljuj svoje opravilo, vódi in rešuj grešne duše še nadalje, da pridejo po prestanih, britkih skušnjah srečno v nebeško domovino.

III. Tretja in najnevarniša pot človekova je pot njegova s tega sveta. Oj, človek, živi dobro, živi veselo, živi do 100 let

in še čez, slednjič napoči vendar zadnji dan tvojega življenja. Tistikrat boš moral dati slovo vsemu pozemeljskemu veselju, vsemu premoženju, vsem prijateljem. Tistikrat se ti bodo odprla vrata v večnost, pa ne boš vedel, ali pojdeš na desno ali na levo, ali pojdeš v nebesa ali v pekel. Kolik strah in dvom te bo takrat spreletaval!

Pa kmalu te bo peklenški sovražnik začel nadlegovati, kmalu bo skušnjavec stopil pred tvoje oči. Takrat, pravi sv. Anzelm, so hudobni duhovi še hujši kot poprej v življenju, pripravljeni, da si dušo oplenijo. Takega satana nam popisuje sv. Janez v skr. razod. (12, 12.): *Gorje zemlji in morju, ker je hudobni duh k vam doli šel, in ima veliko jezo, ker vé, da ima malo časa.* Veliko jezo ima hudobni duh na zadnjo uro, ko umirajočemu postavi pred oči vse grehe njegovega življenja, veliko jezo ima, ko mu pokaže, kolikrat je kaj dobrega opustil iz same zanikernosti, veliko jezo ima, ko umirajočemu kaže toliko dejanj brez vrednosti za nebesa. Odtod prihaja v umirajočih, da spreobračajo oči, da nemirno predevajo glavo od ene na drugo stran, od tod prihajajo zdihi in stoki in solze, grčanje in ne redkokrat silno kričanje.

Šel sem nekje nekega žganjarskega pijanca devat v sv. olje, zadet je bil od kapi. Bil je nezavesten, sukal je oči in grčal tako strašno, kakor bi sam satan tulil iz njega. In to je trpelo skoraj en teden. Ko sem ga poškopil z blagoslovljeno vodo, utihnil je nekoliko. Pa kmalu je postal zopet strašen kot prej. Veliko se je zanj molilo, toda šel je brez sv. popotnice s tega sveta. Kolikokrat smo ga poprej opominjali, naj začne drugače živeti, toda vse je bilo nevspešno.

S kolikim strahom so celó sveti ljudje pričakovali smrtnega boja! Sv. Bernard je umirajoč prosil svoje brate tako-le: Prosite, bratje, Odrešenika, da bi tisti, ki me zalezuje, ne mogel ničesar najti, kjer bi me ugriznil ter ranil. Sv. Evstrazij, mučenec, je pred smrtjo goreče prosil Boga, naj mu pred smrtjo prizanese, da ne vidi hudobnega duha. — Kaj storiti? Kam zbežati v tolikih stiskah?

Ohrabri se duša krščanska! Sv. Job človeka v tacih stiskah tako-le tolaži: *Ako bi angel, eden izmed tisoč, zanj govoril, da bi oznanil človekovo pravičnost, usmilil se ga bo, in poreče: Reši ga, da ne pojde doli v pogubljenje; našel sem, v čemer mu bom milostljiv.* (Job. 33, 24.) To se pravi: Angel varuh prosi za bolnika, ki je delal pravo pokoro in se tako opravičil pred Bogom; tedaj pa reče Bog, da sprejme pokoro bolnikovo in prošnjo angelovo. Ne boj se, moj kristijan, v tisti strašni uri, ko se gre za celo

večnost, prosi angel dvakrat in desetkrat krepkeje Boga ter se hudobnemu duhu stokrat odločniše postavi v bran. Zato se bere v življenju svetnikov, kako je angel varuh toliko in tolikokrat služil svojim varovancem v smrtni nevarnosti, kako jih je potrjeval v smrtnem boju, kako osrčeval k trdnemu zaupanju in slednjič spremil v nebesa. Tako n. pr. vemo o sv. Rozaliji, katere god tudi danes praznujemo, da jej je angel prišel naznanit uro ločitve s tega sveta. Tako je prišel k sv. Benediktu, sv. Martinu, sv. Rupertu, k sv. Lidvini, ki je 38 let ležala na bolniški postelji. V življenju jo je večkrat vidno obiskal njen angel varuh, v podobi siromaka prosil jo je miloščine, večkrat jo je učil nebeških resnic, na pepelnico jo je pepelil, s sv. obhajilom jo krepčal. Ob njeni smrtni uri jej je brisal pot, hudobnemu duhu se v bran postavil, slednjič pa je sv. Lidvino peljal med nebeško godbo v sv. raj. To je veselje angela varuha. Kakor je neizrečeno žalosten, ako vidi, da je nespokorna duša zapadla večnemu pogubljenju, tako je neizrečeno vesel, če njegov varovanec srečno pride do pravega cilja in konca ter zasede prostor, ki mu je bil pripravljen od začetka sveta.

Ko je bil l. 1892 prvi slovenski katol. shod v Ljubljani, slišal sem pri slovesni škofovi maši med drugimi silno veličastno pesem v čast presv. Trojici, ki jo je zložil pred 300 leti Kranjec imenom Jakob Gallus ali Jakob Petelin. Mogočni slavospev troedinemu Bogu kipi kvišku od dveh navdušenih zborov, katera tekmujeta v češčanju in slavljenju treh božjih oseb in v enomer ponavljata, da bodi slava Bogu »in saeculorum saecula«, na vse večne čase. Ta slavospev, ki se poje početkom polnoglasno, močno, potem zmiraj bolj tiho, zmiraj bolj mirno, kakor bi se razlegalo in odmevalo od angelskih zborov po neskončnih nebeških prostorih, in zopet, kakor bi se odmev povrnil nazaj, in glasneje in glasneje se zopet razlega »in saeculorum saecula«, »na večne čase«, vse to, pravim, zdelo se mi je, kakor bi slišal prave angelske zборе nebeške. Toda to se je samo zdelo in minilo je. Koliko veselje, kaka nepopisna navdušenost se nas bo pa lotila, ako nas pripelje naš angel varuh v sv. nebesa ter nas pridruži pravim, resničnim angelskim zborom, kjer bomo tudi mi hvaležno prepevali »in saeculorum saecula« »na vse večne čase« hvalo in neprestano slavo Bogu troedinemu! Amen.

Val. Bernik.

Praznik Marijinega rojstva.

I. Sreča Marijine tovarišije.

Z njo vred pa mi je došlo vse dobro, slave brez mere po njenih rokah.
Modr. 7, 11.

Danes obhajamo rojstni god naše ljube Matere presvete Device Marije. Po vsej pravici prištevamo današnji dan najveselejšim praznikom celega leta. Z veseljem praznujmo rojstvo blažene Marije! tako nas opominja sv. cerkev in tudi vzrok pristavi, za kaj naj ga obhajamo s tolikim veseljem, rekoč: *Tvoje rojstvo, o deviška Porodnica božja, je oznanilo veselje vsemu svetu, kajti iz Tebe je vshajalo solnce pravice, Kristus naš Bog!* Ker je Marija Mati Jezusa Kristusa, zato je njeno rojstvo v neločljivi zvezi z rojstvom Zveličarjev. Sto tisoč let so pravični hrepeneč pričakovali Zveličarja, razni preroki so jim ga zaupljivo prerokovali; pa kadar so prerokovali prihod Zveličarjev, napovedovali so tudi njegovo mater prečisto, brezmadežno Devico. Vsako verno srce starih časov, ki je čakalo Zveličarja, pričakovalo je tudi Mater njegovo. Kakor vstaja pred solničnim vzhodom prijazna zarija, tako je tudi pred prihodom nebeškega Solnea pred rojstvom Jezusa Kristusa, prisijala njegova zarija, rojena je bila Njegova deviška Mati Marija. In kdor se razveseli solnčnega vshoda in belega dneva, razveseli se gotovo tudi prijazne jutranje zarije. Vsak kristijan, ki se veseli na božični dan rojstva Jezusovega, vesel mora biti tudi današnji dan rojstva Marijinega. In kakor so pri rojstvu Jezusovem angeli veselo prepevali v nebeških višavah, gotovo so prepevali tudi ob rojstvu Marijinem. Od tod tedaj pride, da se današnjega dneva razveseljuje nebo in zemlja; tudi mi praznujmo s sv. veseljem ta milostipolni god Device Marije!

Pa kaj naj storimo da bo res praznovan s pravim svetim popolnim veseljem? — Kakor o božiču le tisti vredno obhaja rojstvo Gospodovo, v katerem je rojen Jezus Kristus, kateri sprejme Jezusa v svoje srce: tako se bomo mogli tudi Marijinega rojstva le tedaj prav veseliti, ako Marija v posest vzame naša srca, ako si takorekoč pri nas izvoli stanovanje, pri nas ostane. O srečen, presrečen je oni pobožni kristijan, kateremu je Marija vedna tovarišija. O tej sreči Marijine tovarišije hočem nekoliko spregovoriti.

I. Srečno srce, v katerem Marija biva! Pa najprej vam moram razložiti, kaj to pomeni: »Marija pride v pobožno srce, Marija biva v pobožnem srcu.«

Večkrat ste že slišali reči in ste gotovo tudi sami rekli: Marija na Brezjah, Marija na sv. Višarjah itd. Če mi tako govorimo, nikakor nočemo reči, da je po takih Marijinih cerkvah Marija res osebno in telesno pričujoča, ali pričujoča tako kakor Jezus v najsvetejšem zakramentu; ne, marveč s tem je le toliko rečeno, da si je Marija posebno te kraje izvolila za počeščenje, da na teh krajih najraje uslišuje zaupljive prošnje pobožnih vernikov, da tu rada razodeva posebna znamenja svoje moči in dobrote. Enako je tudi to umeti, če pravim: »Marija je prišla v srce človekovo in prebiva v njem.« S tem hočem reči: Marija si je tako srce posebno izmed drugih odbrala, jej je bolj ljubo; takemu srcu skazuje posebno materino ljubezen in dobrotljivost; pa tudi srce je posebno vneto goreče ljubezni do ljube Matere Marije; — da ob kratkem povem, pobožen častivec Marijin, zvest otrok Marijin je tisti, o katerem pravim, da v njegovem srcu Marija prebiva, da mu je Marija tovaršija. Marija mu je dobra Mati.

Srečen tak človek; našel je zaklad, dražji in lepši zaklad, kakor zlata ruda, žlahtni biseri, kakor vsi zakladi zemlje; njemu veljajo besede, ki sem jih v začetku izrekel: *Ž njo mi je došlo vse dobro, slave brez mere po njenih rokah.*

a) Da z manjšim začnem, moram reči, da je Marija takemu ljubezniva Mati, ki mu rada pomaga v časnih potrebah in stiskah. Tista ljubezen, ki jo je nagnila nekdam na ženitnini v Kani Galilejski, da je pomagala ženinu in nevesti v revščini in zadregi, tista ljubezen še ni izginila iz njenega materinega srca; in tista moč, ki jo je takrat imela njena materina priprošnja do Jezusovega milega srca, se od takrat ni zmanjšala; ne, še bolj se je razširilo njeno milo materino srce, še bolj goreča je njena ljubezen, še bolj čudovitna njena moč.

Kako ljubeznivo, kako ganljivo zna ona pomagati svojemu otroku v raznih nadlogah.

Živel je pred več leti dober deček Odilo po imenu, ki je bil tako slab v nogah, da so ga morali vedno le nositi okrog. Nekega dne pa ga popusti njegova varhinja, na pragu Marijine cerkve, da bi opravila še neka opravila. Ko je tako deček sam, mu pridejo želje, da bi si nekoliko ogledal po cerkvi. Ali ker ne

more vstati, plazi se po tleh tako dolgo, da se z velikim trudom priplazi do Marijinega oltarja. Z otročjim zaupanjem se tu ozira proti lepi podobi, kakor bi hotel reči: »Mati! podaj mi roko, da vstanem in grem!« In glej njegova prošnja je vslišana. Stariši kar strmé, ko ga vidijo domov priti z zdravimi nogami. Ta deček je bil pozneje opat in prava dika sv. cerkve; na prošnjo Marijino ni le sam začel hoditi, ampak je bil tudi drugim moder vodnik k Mariji in Jezusu.

Ni prav dolgo tega, kar si je v Parizu petletna deklica prst tako poškodovala, da je zdravnik rekel, prst se mora odrezati in sicer kmalu, sicer bo treba odrezati celo roko. Žalostna in vsa pobita gre mati od zdravnika domov. Med potjo sreča neko pobožno žensko in ji začne tožiti svojo nadlogo, ta pa jej reče, naj le prav zaupljivo kliče Mater Božjo. Uboga mati dobi zopet srčnost, gre s hčerko v Marijino cerkev, poklekne pred njeno milostno podobo in moli prav z vročo pobožnostjo. Ni še molila pol ure, kar zakliče deklica: »Mati, jaz sem zdrava.« Veselo jej mati roko odveže in glej — rokica je tako zdrava, kakor bi se otroku ne bilo nikoli nič žalega zgodilo.

Pa kdo bi bil v stanu našteti vse milosti, ki jih Marija še dandanašnji deli ubogim trpinom in nesrečnim ljudem! Poglejte Marijine cerkve in preštejte podobice in druge spominke hvaležnosti, vse nam pričajo, koliko nadležnih je bilo že tam potolaženih. Nekateri gospodje na Nemškem, Francoskem, pa tudi pri nas nabirajo in priobčujejo zahvale onih, ki so bili uslišani po Marijini priprošnji večkrat v prav hudih zadregah in glej, skoraj bi jih ne bilo mogoče prešteti. Dan na dan se še novi oglasujejo. Ali niso to žive priče, če se oziramo le na časne potrebe, kako srečen je, kdor ima Marijo za Mater?

b) Pa še brez primere imenitniši so dušni zakladi, katere Mariji deli svojim izvoljenim otrokom. Marija jih 1) varuje v nevarnostih in skušnjavah, 2) ona jih vodi po potu čednosti 3) ona jih tolaži v dušnih britkostih in v srčni žalosti 4) jim stoji na strani ob smrtni uri in jih pripelje v srečno večnost.

1. Najprej pravim: Marija varuje svoje otroke v dušnih nevarnostih t. j. v skušnjavah, ki napeljujejo v greh. Koliko je dušnih nevarnosti in kako velike so, ni da bi vam pravil, saj sami le pre-dobro veste iz lastne skušnje. Vedno vojskovanje je naše življenje.

Od treh strani nas neprenehoma napadajo dušni sovražniki; zdaj pride satan s svojimi zvijačami in nam skuša um otemniti in voljo omamiti ter želi, ko bi bilo mogoče, tudi pravične zmotiti;

zdaj spet pridejo njegovi pomagači, hudobni ljudje, zapeljivci, ki z besedo in zgledom vabijo in kličejo: zraven tega smo pa tudi še sami po svoji spačeni natori tako slabi, k hudemu nagnjeni, da se nam greh tako hitro prikupi, dobro pa se nam tako težko zdi. O zares od vseh strani nam žugajo strašne nevarnosti. In vse te skušnjave pridejo večkrat s toliko silo in toliko obilnostjo, da naš um kar nekako otemnijo, da zakrijejo našim očem pravo pot, in voljo tako omamijo, da smo vsak trenotek v nevarnosti se potopiti, čednost in nedolžnost zgubiti in z nedolžnostjo zgubiti dušni mir — nebeško veselje. — Pa naj si bo nevarnost še tako velika, naj bodo napadi še tako silni, noč še tako strašna — Marija morska zvezda bo nam zasvetila, ona, ki je kači glavo strla, bo tudi nas rešila. Večkrat je dosti, da se le samo zaupljivo proti njej obrnemo, da le prav s srčno pobožnostjo njeno sveto ime izgovorimo, hudobni duh zbeži, mir in tihota se zopet vrne v zbegano srce. Zlasti v nečistih skušnjavah ni boljšega pomočka, kakor hitro Marijo na pomoč poklicati. Ako je Marija pri tebi, se ti ni treba bati, ona bo čula nad taboj, ona te varovala v vseh nevarnostih, dosti močna je, da premaga vse sovražnike.

2. Od tod pride, da v sredi spačenega sveta pa se še nahajajo dobri nedolžni otroci, še marsikateri pošten mladenič, čista devica, mnogi zakonski vsega spoštovanja vredni. Kdo jih varuje, da se niso zgubili kakor sto in sto družih? Marija je njih tovarišica; Marijini otroci so, zato so tako dobri. Kajti Marija ne varuje samo v skušnjavah, ampak rekel sem, da vodi tudi svoje duše po poti čednosti. Ona je Mati božje milosti, ona posoda duhovna vse svetosti, Mati lepe ljubezni. Ako ona v tvojem srcu prebiva, ti bo, ker je sama milosti polna, tudi sprosil milost, ki jih potrebuješ za sv. čednosti. Saj ni drugače mogoče; če jo prisrčno častiš, rad na njo misliš ter premišljuješ njen veličasten izgled, kako je bila pobožna, zbrana v molitvi, kako je bila brezmadežno čista, iz srca ponižna, kakor jagnje krotka, potrpežljiva itd. — saj pač ni drugače mogoče, kakor, da se tudi vnameš za pobožnost, za čistost, ponižnost, krotkost in druge čednosti. Zato pravi sv. Terezija: Kdor Marijo prav časti, na njo rad misli in njej v čast moli, ta mora tudi sam postati pobožen in čist.

3. Če hočeš tedaj dragi kristjan na poti čednosti kaj dalje priti, le skrbi, da te Marija ne bo zapustila, da Marija vedno pri tebi ostane. Če se ti tudi katerikrat hudo godi, nič ne maraj, Marija te bo potolažila, kajti nihče ne zna tako utolažiti ža-

lostnih src kakor Marija, zato se tudi imenuje tolažnica žalostnih. O koliko tisoč jih je bilo že potolaženih v najhujših britkostih, v največi žalosti, ker so mislili na Marijo svojo Mater.

Pred nekoliko leti se je nekemu možu 12letni sin na paši tako zelo opeknel, da je kmali potem v strašnih bolečinah umrl. Ali veš, kaj je tega moža v grozoviti žalosti tolažilo, da jo je krščansko pretrpel? Imel je navado večkrat premišljevati trpljenje Jezusa Kristusa in pa tudi kaj je žalostna Mati Božja zraven trpela. Ta misel na Marijo, ki je svojega božjega Sina še v vse hujših britkostih umirati videla, je možu dala moč, srčnost in tolažbo. Stori tudi ti tako, dragi kristjan.

Ti si znabiti reven: spomni se Marije, njej potoži svojo potrebo. Kaj ti bo rekla? Moj sin, moja hči, pomisli, tudi jaz sem bila revna; na seno, na slamo sem morala položiti svoje novorojeno Dete Božje — v toliki revščini vendar še ti nisi; potrpežljivo prenašaj revščino, kakor jaz, in prinesla ti bode večno nebeško bogastvo. Znabiti ti je umrl sin ali hči, tvoj mož, tvoja žena, ali pa oče mati itd. Materi Božji je tudi sv. Jožef umrl — in pod križem je stala, ko je njen preljubi sin v grozovitih bolečinah umiral.

Pa ne le z zgledom te bo Mati Božja tolažila, ako ostane v tvojem srcu; ne, tudi s prošnjo ti bo od Boga sprosil tolažbo in mir. Sv. Frančišek Saleški je nekaj časa trpel strašne bolečine, ker so ga vedno mučile čudne misli, da ga je Bog zavrgel, da ni in ne bode nikdar med izvoljenci božjimi. Tako hudo mu je bilo, da mu je obličje vpadlo in obledelo, da ni mogel ne jesti ne piti ne spati, toliko, da je še ostal po konci. Tu v tej neprecenljivi stiski se zateče k Materi Božji, moli prav iz globočine ginjenega srca, in zgubljeni mir se mu zopet povrne v potolaženo srce. In vsak kateri Marijo prisrčno časti, se utegne prepričati, kako tolažilno moč ima njena priprošnja.

4. In če pride zadnja britkost, najstrašnejša stiska; ko pride ura, ki bo našo dušo terjala in postavila pred strašno sodbo božjo: tudi takrat, kristjan, bo Marija, če si jo v življenju častil, v njenem varstvu in v njeni tovarišiji živel, tudi takrat ti bo na strani stala, ona, ki je zdravje bolnikov, vrata nebeška. V tisti strašni stiski, ko ti noben človek ne bo mogel več pomagati; ko bodo tvoji znanci in prijatelji okrog tebe jeli jokati in žalovati, pa preložiti ti ne bodo mogli.

V tistem britkem trenutku, ko si tudi že sam ne boš mogel več pomagati: n o g e in r o k e ti bodo otrpnile in omagale, da jih

že čutil ne boš, oko ti bo jelo temneti, sapa in glas zastajati; srce bode jelo čedalje slabotniše in počasniše biti: vse te bode zapustilo, le skrb zavoljo grehov, le strah pred sodbo božjo ti še utegne ostati. In glej, takrat ti bo Marija, tvoja ljuba Mati, stala na strani in te milo tolažila, ako si bil v življenju njen častilec, njen otrok. Mislil si boš: Res, da sem grešil, pa sem se spokoril; Boga sem res žalil, pa njegova ljubezniva Mati je moja mogočna priprošnjica; saj sem jo toliko tisočkrat prosil: Sveta Marija — saj sv. Bernard pravi, da se ni še nikoli slišalo, da bi bil kdo zapuščen, ki je k Mariji pribežal; saj sv. učeniki sploh učijo, da prava pobožnost do Marije je najgotovejše znamenje prihodnjega zveličanja. Glej, ta misel bo zdravilo in hladilo tvojemu ranjenemu srcu v zadnji — največji stiski. In Marija te gotovo ne bo zapustila. O koliko njenih zvestih otrok je bilo tako srečnih, da se jim je na zadnjo uro vidno prikazala in jih spremila pred božji sedež! In gotovo je, da vsem svojim zvestim služabnikom stoji na strani v zadnji stiski s svojo mogočno priprošnjo, če se jim tudi vselej vidna ne prikaže. — Naj vam povem le en sam zgled.

Neka mlada pastarica je Marijo posebno pristrčno častila. Kadar se je čeda mirno pasla, je šla vselej na nek hribček v kapelico Matere Božje in je tam prav pristrčno molila in detinsko častila nebes kraljico. Večkrat je tudi nabrala cvetic in spletla iz njih venček in ga je Mariji podala s temi besedami: »Oh Mati moja, ko bi ti le mogla zlato ali biserno krono na glavo djati, pa kaj, ko sem revna, bodi tedaj zadovoljna in sprejmi milostno ta venček v znamenje moje ljubezni!« Tako je častila Marijo več let. Pa nagloma je zbolela in bližala se jej je zadnja ura. Zapuščena je ležala na posteljici v revni koči; njeni ljudje so imeli ravno veliko dela na polju, in ker niso mislili, da je smrt že tako blizu, pustili so ubogo hčerko samo doma. Uboga deklica pa je čutila bližnjo smrt in — oh tako rada bi bila še sv. zakramente sprejela; pa nikogar ni bilo, da bi jej šel po duhovna. V tej strašni stiski začne zdihovati in milo klicati Marijo, svojo Mater, in glej pri tej priči stopita v hišico dva misijonarja, ki sta vsa trudna dolgega potovanja, se hotela tu nekoliko opočiti. »Bodita mi pozdravljena poslanca božja, jima zakliče, moja dobra Mati nebeška vaju je k meni poslala. O nikar me ne zapustita v mojih smrtnih težavah, in podelita mi tolažbo naše sv. vere, dajte mi Jezusa za pot v večnost.« Rada ji gospoda spolnita željo. Eden jo spové, drugi pa jej prinese iz bližnje cerkve sv. popotnico in jo obhaja. Ko je sv. opravilo dokončano, se deklica prijetno nasmehlja in mirno v Gospodu zaspi šepetaje besede: »O dobrotljiva, o milostna, o sladka Devica Marija!«

Glejte, tako umirajo Marijini otroci!

II. Zdaj je le še vprašanje, kaj pa mi? Kaj pa moramo mi storiti, da bo Marija pri nas ostala? Najpred mora slehern, kdor hoče biti Marijin otrok, iz srca odpraviti vsak smrten greh. To je pač vsakemu jasno; Marija čez vse ljubi svojega božjega sina in je le tam rada, kjer je Jezus; kjer pa Jezusa ni, tam tudi ona nima nikakoršnega veselja. Tedaj ona nikakor ne more ostati v sreču, katero Jezusa žali, katero Jezusa sovraži. Kdor ima Sina za sovražnika, Mater ne more imeti za prijateljico; kdor Sina zavrže, pri takem tudi Mati ne more ostati. Res je, da Marija moli tudi za grešnike, tudi za trdovratne grešnike, pa če se nočejo poboljšati, njena molitev nič ne pomaga za nebesa. Ona se prva joka nad grešnikom, a pri njem ostati ne more, dokler se ne spove in ne poboljša.

Ako tedaj hočete biti pravi služabniki, pravi otroci Marijini, varujte se pred vsem smrtnega greha.

Da bo pa Marija še z večim veseljem pri vas ostala, morate se varovati tudi malih grehov in jo zvesto in goreče častiti vsaki dan. Otrok, ki ljubi svojo mater in mora daleč proč od nje stanovati, rad pogostoma na njo misli, jo večkrat obišče in zlasti v potrebi rad k njej pribeži. Če je Marija naša ljuba Mati, mi pa njeni zvesti otroci, moramo tudi mi radi na njo misliti, pogosto jo obiskovati v njenih cerkvah, na njenih oltarjih, v potrebi k njej se zatekati, radi ž njo se pogovarjati, moliti njej v čast. Če je še toliko dela, nekoliko trenutkov se bo že dobilo, da jo počastimo zjutraj, počastimo zvečer. Tudi ni čisto nič zamujenega, če po dnevi med delom večkrat na njo mislimo, k njej zdihujemo, kakor bi zraven nas bila, večkrat rečemo: tebi v čast, iz ljubezni do tebe! Posebno angelovo češčenje in rožni venec pobožno molimo in ob njenih praznikih prejemajmo če-le moč sv. zakramente.

Nad vse pa vam priporočim: posnemajte njeni prelepi zgled! — Krščanski mladeniči in dekleta! posnemajte njeno neomadežno angelsko nedolžnost in čistost! Saj že na tem svetu ni nič lepšega, nič ljubeznivšega, kar bi Boga in njegovo presv. Mater bolj razveselilo, kakor je čista deviška duša. Čiste duše ima že na zemlji Marija med vsemi najraje, za nje najbolj skrbi! O kako se da lepo, kako mirno, kako veselo in zadovoljno živeti, in kako srečno umreti, če si človek ohrani čisto srce! In kolika radost bo enkrat napajala tvoje srce, ko stopiš pred prestol božji v svoji beli svatovski obleki, ovenčan z vencem čistosti, ko te bo

sladko mila Mati Marija sprejela med bliščečo družbo tistih, ki v belih oblačilih pojejo novo pesem in hodijo za Jagnjetom kamor gre, ki so najbližji pri Mariji in Jezusu! Zato ljuba duša varuj belo obleko nedolžnosti, zopet jo izroči v varstvo Marijino in noben dan ne zamudi prositi za ohranjenje sv. čistosti.

Enako je tudi za vas zakonske Marija najlepši zgled. Kako skrbna je bila ona za Jezusa, čeravno zanj ni bilo nevarnosti in skušnjav, kakor so za vaše otroke, kako milo se je jokala, ko ga je za nekaj časa zgubila, ni se dala utolažiti, da ga je zopet dobila. Darujte tudi vi svoje otroke danes Mariji, in prosite jo zavoljo tiste ljubezni, ki jo je imela do Jezusa, naj jih sprejme v svoje varstvo. Obljubite ji, da boste zvesto spolnovali svoje dolžnosti, varovali svoje otroke, in jih napeljevali kolikor moč k dobremu. — Če so pa že vaši otroci sprideni, hudobni, obžalujte in delajte pokoro, če ste z neskrbnostjo tega sami krivi in popravite, kar se še popraviti da. Kar pa sami ne morete, nadomestite z molitvijo; prisrčno prosite žalostno Mater Božjo, naj jih spet pripelje na pot čednosti.

In sploh vsi, ki danes častimo Marijo, vzemimo si jo za zgled, izvolimo si jo vnovič za svojo Mater. In če bomo mi njeni zvesti otroci, ona pa naša mila Mati, potem se nam ni treba ničesar bati ne v življenju, ne v smrti, kajti: Ž njo nam je došlo vse dobro, slave brez mere po njenih rokah. Amen.

A. Kržič.

2. Kaj je Bog pričakoval od Marije pri njenem rojstvu.

Marija, od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Mat. 1, 16.

Danes obhajamo s sveto katoliško cerkvijo rojstni dan Marije Device, tisti presrečni dan, ko je Marija Devica, od vekomaj izvoljena Mati obljubljenega Odrešenika, prvokrat zagledala luč sveta, in je kakor vsak drug človeški otrok, ležala v naročju svoje presrečne matere, sv. Ane.

Kakor se pa vrtnar veseli, če zagleda prvi cvet na mladem, prežlahtnem drevescu, ker upa, da mu bo drevesce prineslo predrag sad; kakor se cele dežele veselijo rojstnega dneva prestolonaslednika, in kakor se celo v revni hišici veseli ubožna mati svojega novorojenega prvega deteta: tako in še veliko bolj se sme vese-

liti sv. katoliška cerkev rojstnega dneva Marije prečiste Device, ker ona je imela biti Mati obljubljenega Odrešenika, in druga, boljša mati človeškega rodu, kakor je bila naša prva mati, Eva. — Preljubi! postavimo se danes v duhu k zibelki Marije Device; mislimo si, kakor da bi slišali nekatere ljudi vprašati, kakor so vprašali o rojstvu sv. Janeza Krstnika, rekoč: *Kaj bo neki iz tega deteta?* — kaj bo iz te nebeško lepe devičice? — Ljudje takrat še niso vedeli, kaj bo kdaj iz te devičice; ali vsegavedni Bog je vedel, kaj bo iz nje, in je zato že pri njenem rojstvu pričakoval velike reči od nje, in ravno v tem vam hočem danes nekoliko govoriti in odgovoriti na te dve vprašanji:

I. Kaj je Bog pričakoval od Marije Device pri njenem rojstvu in kako je Marija izpolnila to pričakovanje?

II. Kaj je Bog pričakoval pri našem rojstvu, in kako smo to pričakovanje Božje do sedaj izpolnili? — Začeti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I. Neskončno velik Bog, ki napolnuje nebo in zemljo, vendar pa posebno v nebesih prebiva, od koder gleda na zemljo, ki je polna trnja in osata, greha in hudobij — on neskončno sveti je pričakoval, Marija Devica bo tako zvesto gojila prirojeno nagnjenje k dobremu, tako goreče poživiljala hrepenenje po Bogu, da bo, kakor limbar med trnjem, vredna izrasla, Mati biti njegovega edinorojenega Sina.

Kakšno pričakovanje, preljubi, je bilo to, kako velika tirjatev od človeškega otroka, od človeške duše, ki prebiva v telesu iz mesa in krvi: Mati biti Sina Božjega! Oh kolikošna dušna svetost, kako žlahtno srce, kako visoka čednost je bila k temu potrebna, in kako težko je bilo, vse te čednosti imeti v tistih časih in okoliščinah, v katerih je bila Marija Devica rojena, ker so najgrše pregrehe oskrunjevale skoraj vso zemljo, ker je bila judovska vera pokvarjena in prazna postala, in ker je bilo toliko slabih zgledov, silno malo pa dobrih! Sicer je imela Marija Devica pri teh velikih tirjativah božjih tudi večje milosti od Boga, vendar tudi ona se je morala vojskovati za čednosti, tudi njena volja bi se bila zamogla zoperstaviti božji volji, kakor naša volja. Pa Marija Devica je ostala taista, nad katero so se spolnovali izreki prerokov, Marija Devica je bila že od prvih otročjih let zgled pobožnosti in svetosti. Ona je zvesto poslušala, kar so ji njeni sveti stariši pravili, njeno srce se je od

veselja polnilo, ko se je učila Boga prav spoznavati, in njegovo sv. voljo vedno bolj razumeti; svoje ročice sklepati k molitvi, poklekovati na tla in Boga moliti, misliti na večnost, to je bilo že v njenih otročjih letih najslajše opravilo, zato nje stara kača ni mogla pičiti, — že v svojih otročjih letih ji je glavo strla.

K časti Matere božje je bila potrebna posebna ponižnost, in to čednost je Bog pričakoval od Marije Device. In glejte, Marija se je zoperstavljala vsaki prevzetnosti. Rojena iz kraljevega rodu, je bila zadovoljna z uboštvom in samoto, v kateri je morala živeti. Ona ni poznala nobenega napuha, nobene prevzetnosti, ki je naše prve stariše pahnila v nesrečo, in skoraj vse druge ljudi kolikor toliko tako rada jemlje v oblast. Njej je bil napuh življenja ptuj, zato se je imenovala *deklo Gospodovo*, ko jo bila že izvedela, da bo Mati Sina božjega; zato je lahko veselo zapela: *Moja duša poveščuje Gospoda, in moj duh se razveseljuje v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje deklice; zakaj glej, posihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.* — Tako lepo je Marija dopolnovala božje pričakovanje!

Bog je pričakoval od novorojene Marije Device tudi največjo čistost. V otročji nedolžnosti je imela vedno ostati. Noben dihlej greha se ji ni smel bližati, nobena nečista misel ni smela v njeno dušo priti, nobena nečista želja ni smela prostora najti v njenem srcu. Čista kakor golobica brez madeža se je imela s svojim duhom zmirom višej in prostejše proti nebesom povzdigovati; kakor na letih tako je tudi v tej prelepi čednosti, sv. čistosti zmiraj bolj rastla, tako dolgo, da je kot najčistejša Devica vseh devic mogla sprejeti angelovo pozdravljenje in počesčenje. Ona se je celo ustrašila angela, kakor da bi se je bilo treba bati za sveto čistost, in v svoji deviški sramežljivosti je zatrjevala, da *moža ne spozna*. Kako lepo je Marija tedaj božje pričakovanje spolnovala, ker je za sveto čistost tako močno skrbela!

Bog je pričakoval od novorojene Marije Device, da bo kdaj kot Mati njegovega edinorojenega Sina svoje materine dolžnosti zvesto spolnovala. Ne bom na široko dopovedoval, kako zvesto in natanko je Marija kot božja Mati do Jezusa Kristusa, svojega božjega Sina, spolnovala svoje dolžnosti, kako pristrčno je svoje božje Dete ljubila, kako skrbno ž njim pred grozovitim Herodom v Egipt bežala, kako skrbno in z žalostnim srcem ga je zgubljenega iskala tako dolgo, da ga je našla v tempelnu, kako srčno in stanovitno ga je celo na goro Kalvarijo spremljevala in

pod njegovem križem stala, ga mrtvega vzela v naročje in do groba spremila! O kako zvesto je torej Marija spolnovala vse, kar je Bog od nje, kot božje Matere tirjal in pričakoval!

Bog je poslednjič pričakoval od novorojene Marije Device, da bo vse dolžnosti, ki jih je Mojzesova postava terjala od nje in vse dolžnosti prave ljubezni do bližnjega zvesto spolnovala. Tudi to pričakovanje je Marija natanko dopolnovala. Kar je bilo zapovedanega v Mojzesovi postavi, vse je natanko spolnovala, podvrgla se je postavi očiščevanja, obiskovala je o praznikih Jeruzalemski tempel. Ona je natanko spolnovala tudi deželske postave, in je torej šla v Betlehem k popisovanju. Ona je bila najzvestejša žena nedolžnega ženina sv. Jožefa, kateremu je ljubeznivo stregla, dokler ni v njenem in v Jezusovem naročju izdihnil srečno svoje duše. Ona je bila polna prave prijaznosti in ljubezni do bližnjega, zato je šla čez gore k svoji teti Elizabeti, zato je v Kani Galilejski rekla Jezusu: *Vina nimajo*. Ob kratkem: vse, karkoli je Bog od Marije Device že pri njenem rojstvu na današnji dan pričakoval, vse je Marija Devica natanko spolnovala.

II. Zdaj pa preljubi, premišljujmo prav ob kratkem, kaj je Bog tudi pri našem rojstvu od nas pričakoval, in kako mi to Božje pričakovanje spolnujemo? Velik in imeniten je namen, zakaj da nam je Bog dal neumrjočo dušo, in važen in imeniten je namen človeškega življenja na zemlji. Bog nas je zato vstvaril, da bi njega spoznali in častili in se vredne storili, njega tam v nebesih kdaj vekomaj častiti in uživati. Glejte, to je Bog od nas pričakoval že na dan našega rojstva, zato nam je dal neumrjočo dušo, um in pamet, vest in prosto voljo, in svojo pomoč ali milosti v svetih zakramentih. To je, preljubi! cilj in konec našega življenja. Zato je rekla sv. Terezija svojim sestram: »Vi niste tukaj zavoljo dobrot tega sveta ali da bi Boga prosile za srečen izid pozemeljskih zadev, ampak le zato, da bi ga poveličevale.« In le pomislimo, ali nismo v božji oblasti, ki nas lahko, kadar hoče, še danes pred svoj sodnji stol pokliče? Kaj ima človek, da bi ne bil od Boga prejel? Ali ni torej pravično, da človek edino le za božjo čast živi?

Kako pa ljudje večidel živé? Oh, namesto da bi po zgledu Marije Device kakor na starosti tako tudi v dobrem rastle in Boga poveličevali, rastejo kakor na letih tako tudi v hudobijah, da je videti, kakor da bi le zato živeli, da bi Boga žalili, njegovo ljubezen s hudobijo, njegovo dobroto z nehvaležnostjo, njegovo milost

z zaničevanjem povračevali. Lahkomišljeno grešiti, groh na groh nakladati, v nespokori trdovratni ostati — to je mnogih skorej edino opravilo, tako rekoč njih malik, katerega molijo! Kaj pa bo, o kristjan! s takim življenjem, če ne spolnuješ tega, kar je Bog že pri tvojem rojstvu od tebe pričakoval? Oh, če Bogu zdaj zvesto ne služiš in ga ne častiš, če svojega srca čistega ne ohraniš, če po pregrešnem veselju v nečistosti in požrešnosti hrepeniš, če pohujšanje daješ, če dolžnostij svojega stanu ne spolnuješ, ali se boš mogel kdaj pri Bogu v nebesih veseliti? Glej, o človek! visoka so nebesa, za katera nas je Bog vstvaril, in za katere si moramo prizadevati, ali globoko je tudi peklenko brezno, v katero se nespokorni grešnik pogrezne na večno. Zatorej, preljubi, spolnujte, kar je Bog že pri vašem rojstvu od vas pričakoval! Molite radi in goreče k Bogu, posvečujte gospodove dneve, varujte svoje srce slehrnega radovoljnega greha! Spolnujte dolžnosti svojega stanu: vi otroci do starišev — vi mladeniči in dekleta! — vi stariši in predniki! — Glejte, to je Bog že pri vašem rojstvu od vas pričakoval. Spolnujte po zgledu Marije prečiste Device to božje pričakovanje, da srečno dosežete cilj in konec, za katerega vas je Bog namenil, namreč večno življenje po milosti našega Gospoda Jezusa Kristusa, kateremu z Bogom Očetom in sv. Duhom bodi čast in hvala zdaj in na vekomaj. Amen.

J. Kerčon.

Praznik Marijinega imena.

I. Marijino ime je časti vredno.

In angel jej je rekel: Ne boj se, Marija, ker milost si našla pri Bogu.
Luk. 1, 30.

Poglejmo v duhu v tiho hišico v Nazaretu, kjer moli najčistejša Devica! Ravnokar jej je nadangel Gabrijel sporočil nebeški pozdrav: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami*. Ko je pa to slišala, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem, in je mislila, kakšno bi bilo to pozdravljenje. Prestrašila se je presveta Devica naenkrat ugledavši zalega mladeniča v nebeški svetlobi pred seboj, ki jo pozdravi blaženo, blagoslovljeno med ženami. Kaj naj prečista Devica reče na to, kako naj se reši iz te hude zadrege? Nebeški poslanec najde za njeno boleost precej vspešnega zdravila, katero oddaja prijetniši duh od sebe, kakor

dišeči balzam in arabske dišave, tolikanj hvaljene pri Sirahu. (p. 24.) In v današnjem berilu govori nam s sv. pismom Marija sama: *Moj duh je slajši, kakor med.* Nadangel nadaljuje svoj pozdrav tako, da jo pokliče z najslajšim imenom rekoč: *Ne boj se, Marija, ker milost si našla pri Bogu.* To Marijo potolaži, pomiri, osrči. Zato so v presladkem imenu Marijinem sv. očetje in cerkveni učenci iskali in našli najlepše pomene. Sv. Albert Veliki pravi, da je morju podobno to ime, ker ima Marija toliko odličnostij in prednostij, kakor morje kapljic. Sv. Tomaž Akvinski pravi, da Marijino ime pomeni morsko zvezdo, ker je Marijino ime kažipot grešnikom, kakor morska zvezda naznanja mornarjem varno zavetje. Sv. Bernard pa petere črke Marijinega imena (v latinskem) primerja peterim ranam Jezusovim rekoč: Kakor je Kristus s svojimi peterimi ranami prinesel svetu popolno zdravilo, tako Marija s svojim presvetim imenom dan na dan donaša grešnikom odpuščanje. In še mnogo in mnogo je načinov, kako se razlaga ime Marijino. Splošno pa povzemimo iz različnih razlag presladkega imena Marijinega, da je Marijino ime za Jezusovim najbolj časti vredno, ker 1. se ga vesele angeli, 2. se ga boje hudobni duhovi, 3. tolaži pravične, 4. donaša zveličanje grešnikom.

»Daj mi moč, duha in zgovornost, nebeška Kraljica, da morem vernikom oznanovati slavo Tvojega imena!« (Sv. Bernardin.)

1. Ako zvest državljan že rad sliši ime svoje kraljice ali cesarice, koliko bolj se radosté še-le nebeški podaniki, sv. angeli, nad presladkim imenom nebeške Kraljice! Služili so jej poprej na zemlji, sedaj pa poveličano proslavljajo v nebesih. Ne poprašujejo se brez pomena v visoki pesmi (p. 3, 6, 8.) nebeški duhovi trikrat: *Kdo je ona? Kdo je ona? Kdo je ona?* Ali mar Marije niso poznali? Saj so njeni služabniki, in ona Kraljica angelov. Zato, pravijo sv. očetje, se tako poprašujejo nebeški krlatci, ker tolikanj občudujejo njeno lepoto. Saj se že v navadnem življenju tako in podobno poprašujemo, kadar se komu posebno in nenavadno čudimo.

Zakaj, kristijan, pa ti ne čutiš tolikega veselja pri imenu Marijinem? Pač zato, da naravnost rečem, ker živiš premalo angelom podobno, ker premalo paziš na čistost srca. Pa pojdemo dalje!

2. Kakor je ime Marijino nebeškim angelom prijetno, tako je strašno za vrženim duhovom. Kralja Savla je hudobni duh silno nadlegoval in preganjal. Zoper to napast je bila edina zdatna pomoč harpa Davidova. Zli duh je vselej zbežal, kadar je vzel David citre ter nanje brenkal, in Savel se je počutil boljši. (I. Kralj. 16.)

Kakor je lepo ubrana godba premagala hudobnega duha, tako tudi ono ime, katero označuje najlepše soglasje vseh prednostij, odganja še sedaj peklenskega duha. Zato se Marija vspodablja kači na glavi stoječa.

Pobožen puščavnik na Oljski gori je imel v svoji celici prav lepo podobo Matere božje, pred katero je veliko premolil. Ker pa hudobni duh te velike pobožnosti do Marije ni mogel trpeti, nadlegoval je pobožnega puščavnika v eno mer s skušnjavami zoper sv. čistost tako, da ves zbegan zakliče nekega dne hudobnemu duhu: Kaj pa sem ti naredil, da mi ne daš pokoja? Tedaj se mu prikaže satan in reče: Veliko bolj ti mene mučiš, kakor jaz tebe. Prisezi mi, da obdržiš za-se, kar ti sedaj povem, potem te podučim, kaj imaš storiti, če hočeš, da te ne bom več nadlegoval. Puščavnik priseže in satan spregovori: Jaz hočem, da več ne moliš pred podobo, ki jo imaš v svoji celici. Silno osramočen vpraša ubogi puščavnik opata Teodorja za svet, kaj naj stori. Ta mu odgovori, da ga prisega ne veže in da naj nikakor ne jenja pred tisto podobo priporočati se božji Materi. Puščavnik uboga in satan ostane osramočen in premagan.

Tu mi prihaja na misli še mična dogodbica, ki jo ima zapisano sv. Meliton. Nekdo je naučil ptiča, kateri ima po naravi nekaj zmožnosti za to, klicati precej razločno besede: Češčena Marija! Nekega dne ptica iz odprte kletke uide na prosto. A prostosti se ne veseli dolgo. Ugleda jo roparsk jastreb, ptica beži sem, beži tja, a jastreb zmiraj za njo, zmiraj jej je bližje, že jo ima v krempljih. Kar ptica po stari navadi zakriči: Češčena Marija! Pri tej priči divji jastreb, kakor od strele zadet, izpusti ptico in pade mrtev na tla.

Duša krščanska! Ako tebe zasleduje peklenski jastreb s svojimi skušnjavami, zakliči Marijo! Njeno sveto ime naj bode na tvojih ustnicah, naj bode v tvojem srcu, in čutila boš nepopisno notranjo tolažbo.

3. Presladko ime Marijino je pravičnim v največjo tolažbo.

Preroški učenci so si nekikrat ne vedé skuhali v močniku divjih buč, ki so bile silno grenke. Ko jed pokusijo, zakličejo kot iz enega grla: »Smrt je v loncu.« Prerok Elizej pa potrese nekaj moke v lonec in grenkota izgine.

Kristijan, kadar imaš ti polno grenkote v svojem srcu, takrat si jo najlažje preženeš s presladkim imenom Marijinim.

Ni se občutilo nobeno srce tolikanj grenkote, britkosti, žalosti, trpljenja, kakor božje Srce Zveličarjevo na sv. križu. V zadnjih zdihih je božji Zveličar gledal pod križem svojo preljubeznivo Mater in da jej poda nekoliko tolažbe, izroči jej sv. Janeza za sina rekoč: *Žena, glej tvoj sin!* Da je takrat ni imenoval Matere, pravijo cerkveni učeniki, storil je zato, ker je ni hotel izpostaviti nevarnosti grozovitih judov. Zakaj pa ni rekel: Marija, glej tvoj sin? Sv. Pashazij to tako-le razlaga: Naš Odrešenik je bil sklenil svoje srce v prebritkem trpljenju vtopiti v vso grenkobo, v vse britkosti brez vsakeršne tolažbe in krepila. Zato ni hotel vzeti vina z miro, da bi ne bil omočen, če tudi je trpel pekočo žejo. Zato pa tudi ni hotel izgovoriti presladkega imena Marijinega, da bi od njega ne prešla prevelika tolažba v njegovo srce ter bi ne čutil grenkobe trpljenja in tako grozne smrti.

Kristijan, posnemi iz vsega tega tudi za-se, za svoje trpljenje najboljši lek, najzdatniše tolažilo v presladkem imenu Marijinem. Poslušaj svet sv. Bernarda: »V nevarnostih, v stiskah, v dvo-mljivih rečeh misli na Marijo, kliči Marijo!«

4. Marijino ime donáša zveličanje grešnikom, to je: Marija pomaga skesanim grešnikom, da se vdeleže Jezusovega odrešilnega dela ter se zveličajo. V premnogih pridigah, v šmarnicah ste slišali in tudi sam nad seboj je ta ali oni izmed vas gotovo že skusil, kako mu je Marija bila »pribežališče grešnikov.« Zato naj navedem danes en sam zgled te vrste.

V nekdanjih papeževih državah sreča nekega dné mlada deklica, ki je zelo častila Marijo, roparskega načelnika. Ker se je bala, da bi jej tolovaj ne storil kaj žalega, poprosi ga, naj jo pusti mirno iti z ljubezni do Device Marije. »Ne boj se nikar,« odgovori ropar, »ker si me prosila zavoljo Matere Božje, ne zahtevam od tebe nič družega, kot da me njej priporočiš.« Ropar celó spremi pobožno deklico tako daleč, da je bila popolnoma varna. Drugo noč se prikaže Marija roparju v sanjah, zahvali ga za dobro delo, katero je storil iz ljubezni do nje ter mu reče, da tega ne bo pozabila, in da pride čas, ko ga bo zato poplačala. Pozneje so tega roparskega poglavarja vjeli vojaki, in bil je k smrti obsojen. V noči, predno bi bil moral biti umorjen, prikaže se mu Marija ter ga vpraša, če jo še pozna. Ropar odgovori, da se mu zdi znana. »Jaz sem,« govori prikazen, »Devica Marija in sem ti prišla poplačat, kar si ti nekikrat storil iz ljubezni do mene. Jutri boš umrl, toda tako skesan, da pojdeš precej v nebesa.« Obsojenec

zbudivši se, občuti tako srčno bolelost vsled svojih grehov, da dolgo joka in glasno zahvali božjo Mater. Naprosi spovednika, kateremu se čisto in prav skesano spove ter naznani prikazen Matere Božje, pa prosi tudi, naj spovednik ta dogodek oznani povsodi. Veselo gre obsojenec na morišče in njegov obraz je bil po smrti lepo spremenjen, iz česar so ljudje spoznali, da se je vresničila Marijina obluba.

Napravimo iz vsega tega sklep: Ako je Marijino ime veselje angelom, strah pa hudobnim duhovom, ako je Marijino ime tolažba pravičnim in tolikanj z veličansko za grešnike: ali ni torej vsled tolike moči vse časti in slave vredno Marijino presladko ime? Ali se ne bomo na vso moč trudili, to presladko ime častljivo izrekovati, varovali se pa nespoštljivo ali celó v jezi je izgovarjati? Ali ne bomo pa tudi v dejanju skrbeli za čast presladkega imena Marijinega, in sicer s tem, da se trudimo za tiste čednosti, katere so Mariji najljubše in na katere se ozira današnje berilo: *Kakor trta sem sladek in dišeč sad rodila*. Ta sad, te čednosti pa so: ponižnost, pokorščina, čistost, modrost, gorečnost za čast božjo in blagor bližnjega, in udanost v voljo božjo. Te čednosti bodo naše najboljše spremljevalke v neskončno večnost. Amen.

Val. Bernik.

2. Svetih odpustkov sladkost.

Moj duh je slajši ko med, in moj delež črez med in satovje.

Sir. 24, 27.

A. 1. Sveto pismo nam pravi, da je egiptovski kralj Faraon nekdanj imel svoj god, naredil je veliko veselico ali pojedino za svoje velikaše in služabnike; in med jedjo se je spomnil velikega točaja in velikega peka, ki sta bila v ječi. In unega je postavil v njegovo službo, da mu je kupico natakal in podajal. (1. Mojz. 40, 20—21.) Kralji in cesarji imajo navado, da ob velikih slovesnostih in izvanredno veselih dogodkih jetnikom popustijo kazen, da jih pomilostijo ali iz ječe izpustijo.

2. Danes praznuje najjimenitnejša nebeška kraljica Marija Devica god svojega sladkega Imena; in tudi ona se spominja svojih v ječo vrženih služabnikov — spominja se ubogih duš v vicah, ter jih pomiloščuje in iz težke ječe rešuje: ko jim namreč deli svete odpustke, ki so za pokojnike največa pomoč, tolažba

in sladkost — po izreku Marije Device, ki pravi: *Moj duh je slajši ko med, in moj delež črez med in satovje.* (Sir. 24, 27.)

3. Sveta cerkev nam danes in skoz celi teden deli svete odpustke, če vredno opravimo spoved in sv. obhajilo. Da se bodete tudi vi, ljubljeni poslušavci! okoli nebeške kraljice obilno zbirali, svetih odpustkov se radi udeleževali za se in svoje rajne — vam želim danes govoriti o sladkosti sv. odpustkov.

B. — Pobožni ljudje se svetih odpustkov radi udeležujejo. Kakor čebelice v toplem poletju brnijo po dišečem lipovem cvetju, ali po livadah letajo za rožicami: tako urno in veselo se pobožne dušice zbirajo pri Mariji, kadar jim ona svoj črez med in satovje sladki delež svetih odpustkov ponuja. *Moj duh je slajši ko med, in moj delež črez med in satovje.*

Vendar pa bi se morda med takimi kdo našel, ki še pravega zaumena o svetih odpustih nima, ki še, pravim, dobro in čisto ne ve, kaj je odpustek. Sveti katekizem prani: Odpustke imenujemo odpuščenje časnih kaznij, katere deli sv. cerkev izven zakramenta sv. pokore, ko je greh že odpuščen. Pri odpustkih torej imamo premisliti:

1. *Greh.* — Premnogi ljudje so že tako daleč zašli, da greha več ne poznajo, in se ga zato nič ne bojijo; je pa greh radovoljen in premišljen prestop božje zapovedi. Kakor pa očeta ali mater razžalijo otroci, kadar prelomijo njihovo povelje ali ga ne spolnijo, tako tudi mi razžalimo ljubega nebeškega očeta, ako njegove postave nečemo spolniti: greh je razžaljenje Boga, da nas rad nima, ko greh storimo. Tako Bog grešnim judom pravi: *Nimam dopajdenja nad vami, pravi Gospod vojne, in daru ne bom sprejemal iz vaših rok.* (Malah. 1, 10); Boga pa razžaliti je grozna reč, ki človeka tira v obupnost in v večno pogubljenje. Tako je Kajn razžalil Boga, ko je umoril nedolžnega brata svojega Abela; huda vest ga grize, da je zdivjal, obupal in se pogubil. Pa kaj bomo iskali žalostnih zgledov, ko smo si pa sami že poskusili, kako hudo je bilo žaliti Boga. Težek kamen nas je tlačil, huda vest grizla podnevu in ponoči, strah prešinjal našo dušo in telo. Saj pa tudi drugače biti ne more, ker smrtni greh je grozno razžaljenje nebeškega očeta, je velikanska zamuda dobrih del, je neizrečena zguba milosti božje in svetih nebes, je neizmerni dolg pri Bogu, ki nas tišči v ječo večnega pogubljenja, kakor to ljubi Jezus grozno razlaga v evangelijski zgodbi zadolženega hlapca, ki

je pri svojem gospodu naredil dolga za desettisoč. Ko je gospod tirjal račun in denarje, ali pa za odškodovanje ves imetek hlapca, poklekne nesrečni hlapec pred gospoda svojega, ter prosi za potrpljenje, in dobri gospod mu je ves dolg odpustil. (Cf. Mat. 18, 23—35.) Tako pa Bog z grešnikom dela: v zakramentu sv. pokore nam zbríše naše grehe, ako se jih skesano in čisto spovemo; zbríše nam vse naše dolgove in večne kazni pekla, ker tako nas zagotavlja sam sin božji, Jezus Kristus, apostolom govoreč: *Sprejmite svetega Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni.* (Mat. 20, 22—23.) In sicer so grehi popolnoma zbrisani pred ljudmi in Bogom, na zemlji in v nebesih, ker tako je rekel Jezus svojemu apostolu Petru, ko mu je izročil ključe nebes, govoreč: *Karkoli boš na zemlji odvezal, odvezano bo tudi v nebesih.* (Mat. 18, 18.) Oh! to je sladka beseda za skesanega grešnika, katero si danes slišal od namestnikov Boga: Jaz te odvežem od tvojih grehov . . . sladka beseda za skeleče rane tvojega srca na god Marije Device, ki pravi: *Moj duh je slajši kod med, in moj delež črez med in satovje.*

Pa pri toliki sreči odpuščenih grehov še vendar po najboljši spovedi ne smemo biti brez vse skrbi, ker, ko je greh že odpuščen, nam še ostanejo:

2. Časne kazni, ki imajo v odpustkovem nauku najvažnejši poštev ali poglavitno mesto in jedro. Odpustek je namreč oproščenje ali spregled časnih kaznij, katere bi si tukaj z ostro pokoro ali nekdam v vicah odsluževali, ko se nam je greh že bil v zakramentu sv. pokore odpustil. Torej se nam v odpustkih ne zbríše ne smrten greh, ne mali greh, ne večne kazni pekla, temuč v odpustkih zbríšejo se nam le časne kazni vic, ki si jih pa že v tem življenju zamoremo odslužiti.

Cela božja naredba, ali razodetje božje, nam kaže resnico, da po odpuščenem grehu nam še ostanejo časne kazni za spokoritvo. — Adam in Eva, uboga prva grešnika, sta sicer od Boga samega dobila odpuščenje svojega greha nepokorščine, vendar pa ju je zadela časna kazen za celi čas njihovega življenja. Morala sta iz lepega raja iti, in težko delati; morala sta bolna biti in umreti. In kralj David za svoj dvojni greh umora in prešestva koliko kazni, nadlog, bridkosti je posrkal iz grenkega keliha resnične spokornosti!

Tudi legenda ali popis življenja svetnikov nam čudežnoganljive zglede stavi pred oči, kako da so spokorniki in spokor-

nice po odpuščenem dolgu greha vse svoje žive dni trpeli od drugih ali od sebe naložene kazni. Tam najdemo v temni ječi zaklenjene siromake brez jedi in pitja; ondi čujemo v samotni puščavi jokati in moliti: Jezus! prizanesi mi — kakor je dejala sv. Marijana Egipčanska; tukaj pa vidimo čisto devico sv. Rozalijo v gorski votlini med zverino in trnjem, ali sv. Alojzija, angelskega mladeniča, s krvavim bičem pred božjim razpelom v postu in pokori.

Pa tudi med nami se še najdejo ostri spokorniki, ker čutijo, da so si kazen zaslužili pred Bogom. Kateri pa so rahli, bolelni, pristarni ali za težka spokorila nesposobni in nezmožni, oni se dajo oprostiti od zasluženih kaznij ali sprejmejo:

3. Svete odpustke. — Čista duša mora biti, katera hoče v nebesa priti; ako ima pa le solnčno troho madeža na sebi, mora se še v ycali pokoriti in očiščevati, predno jo Bog pokliče v nebeško veselje. Muke v vicah pa so grozne in težavne; milo vpitje se odondod k nam glasi: Miseremini mei — usmilite se nas, usmilite, saj vi prijatelji naši! In kadar sin svete odpustke pošlje svojemu očetu, ali hčerka svoji ljubi materi tje v neznane vice, reši jih Bog, in veselo se vzdigne duša v nebesa, pevajoča: *Hvaljen bodi Gospod! naša duša je oteta, zanjka je raztrgana, in mi smo rešeni.* (Ps. 123, 6—7.)

Pa tudi nam živečim dajo sveti odpustki veliko sladkost v zdravju, boleznih in smrti, ker verujemo, da si z njimi trpljenje vic skrajšavamo. Sladko je sv. Štefanu bilo ropotajoče kamenje; svetemu Lavrenciju žareče oglje, da muke občutil ni, še slajši so za bolnika in umirajočega sveti odpustki; zato sv. Avguštin na smrtni postelji moli in vzdihuje: Hic ure — tukaj žgi tukaj reži, le tamkaj mi prizanesi, o Gospod! Ta sladkost svetih odpustkov privabi neštevilne spokornike k spovednici in mizi božji — posebno ob praznikih in godovih Marije Device, ker ravno od preobilnega Marijinega zasluženja jemlje sv. cerkva odpustke, kateri nas razveseljujejo, in verne duše rešujejo iz trpljenja vic. Ako moliš sv. rožni venec, ti Marija podeli odpustke; ako zmoliš pobožno njene litanije, dobiš svete odpustke za tristo dni; in celi nasledni teden dobivamo popolni odpustek; in Marija nas vse vabi rekoč: *Pristopite k meni vsi, kateri me poželjujete, in nasiliti se mojega sada, ker moj duh je slajši ko med in moj delež črez med in satovje.* (Sir. 24, 26—27.)

C. Nedeljski sv. evangelij nam pred oči stavi spreved Najmskega mladeniča. Že so ga nesli k pogrebu; mati joka za njim; Jezus ga sreča in oživi. — Kako dolgo še boš ti živel mladenič, deklica? Ne vemo, če se bomo danes teden vsi zopet videli. Zato, ljubi moji! sezite po svetih odpustkih; sprejemajmo jih radi, ker so sladek delež iz Marijinih rok, da, kadar bodo naše mrtvo truplo nesli na pokopališče, naj bi naša mati Marija Devica za nami ne jokala, temuč naj bi ljubi Jezus ob smrti naši sprejel našo spokorjeno in očiščeno dušo, ter jo pripeljal v veselo naročje naše ljube matere Marije Device, ki nam je tolikokrat delila svete odpustke:

Sladko, sladko je, Marija! tvoje ime:

Ti si vir nam vse sladkosti,

In posoda vse svetosti.

Sladko, sladko je, Marija, tvoje ime. Amen.

Simon Gaberc.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

Kako naj se udeležujemo sv. maše, da homo kaj koristi imeli od najsvetejše daritve.

Pridite k meni vsi, ki se trudite
in ste obteženi, jaz vas bom pokrepčal.

Mat. 11, 28.

V raju je bilo drevo, kateremu se je reklo: drevo življenja. To drevo je podeljevalo našim prvim starišem, dokler niso grešili, mladeniško čilost, trdno zdravje in moč. Tudi v novi zavezi nam je dano tako drevo. To je Kristusov križ na gori Kalvariji, s presveto daritvijo Kristusovo na križu, s sv. mašo in s presv. Rešnjim Telesom.

O, kako mogočno se to drevo dviguje v nebesa, kako sladek, mnogoter in obilen sad raste na tem drevesu. Kako vabljiva je senca tega drevesa! Zato ni čuda, da so milijoni in milijoni vernikov iskali na tem drevesu svoje dušne hrane. V sv. maši, v presv. Rešnjem Telesu so našli svoj mir in svoj počitek svetniki, okrepečani z angeljskim kruhom so si mučenci priborili slavne zmage, tako, da lahko rečemo: **sv. maša je zlat most**, postavljen med nebom in zemljo, da ravno po njem enkrat pridemo v nebesa.

Ne čudimo se torej, da je n. pr. preprost kmet, sv. Izidor, na polju, kamor je hodil orat, puščal svoja voliča, da je šel v cerkev k sv. maši; ne čudimo se, da je celo mogočni nemški cesar Karol V. vkljub svojim obilnim opravihom, bil vsak dan pri sv. maši, in francoski kralj Ludovik je bil celo pri več sv. mašah na dan pričujoč; ne čudimo se temu: vsaj neki pisatelj, ki je spisal silno podučno knjigo o sv. maši, ne našteje nič manj kot 77 milosti, katere nam naklanja daritev sv. maše. Med drugim pravi: če hodiš pridno k sv. maši, boš imel časen in večen blagor, zadobil bodeš moč zoper skušnjave, katere bi te sicer premagale, upati smeš, da bode čas tvojega očiščevanja v vicah zelo skrajšan i. t. d. Res, pri sv. maši Jezus Kristus, ki je — kakor smo ravnokar slišali v sv. evangeliju — ozdravil vodeničnega, ozdravlja dušne bolezni vsem tistim, ki se pobožno udeleže sv. daritve. Če to premišljujemo, se moramo le vprašati in čuditi, zakaj pa mi raje ne hodimo k sv. maši, in zakaj mi ne prejmemo toliko dobrot in milosti od sv. maše? Odgovor: Zato, ker se prav ne udeležujemo sv. daritve.

Zato želim v svojem današnjem govoru v počesečenje najsvetejše daritve pojasniti, kako naj se udeležujemo svete maše, da bomo višje cenili to sv. skrivnost, in pa imeli od nje več dušne koristi. Slišali bomo, da moramo to storiti:

1. z dobrim namenom,
2. z zbranim duhom,
3. s pobožnim srcem.

I. Neki cerkveni učenik piše, da med daritvijo sv. maše angeli spoštovanja polni ležé na svojih obličjih; po skončani sveti maši pa se bliskoma dvignejo, noseči v rokah posode s sv. krvjo Kristusovo. In to kri zlivajo nad grešnike, da njih trdovratnost omečijo, nad duše pravičnih, da jih v dobrem utrdijo; nad nevedna in neverna ljudstva, da jih razsvetlijo, nad uboge duše v vicah, da njim njihovo trpljenje polajšajo. In sv. Frančišek Saleski piše o sv. maši tako-le: »Ona (sv. maša) je solnce duhovnih vaj, ona je srce in duša pobožnosti, plamen ljubezni božje, globočina božje dobrote in predrag pripomoček, po katerem nam Bog skazuje svojo milost.«

1. Te besede nam dovolj spričujejo, kako imenitna je sv. maša. Zato nam pamet sama pravi, da moramo tako imenitno reči le rabiti v dober namen. Narava sama nas sili, da oprav-

ljamo daritev sv. maše, narava sama nam ukazuje, da moramo nekaj Bogu darovati. Vže Kajn in Abel sta Bogu darovala; darovali so Izraelci svoje živali in svoje pridelke; celo neverniki imajo svoje daritve, s katerimi častijo svoje malike. Mi kristjani imamo sveto mašo, pri kateri darujemo Bogu Jezusa samega. Zato moramo v cerkev res s to željo iti, da počastimo svojega Boga; k sv. maši moramo priti z veseljem, z ljubeznijo, kakor n. pr. dober otrok z veseljem prinese svoj dar svojemu očetu.

2. Pa je mari mogoče drugače k sv. maši priti? Nekateri pridejo k sv. maši samo iz navade, zato, ker drugi gredo; zato ker bi morda celo kdo kaj rekel, če bi tega ne storili.

Nekateri gredo k sv. maši, kedar ravno družega dela nimajo. Le majhen zadržek zadostuje, da bodi-si v delavnikih, pa tudi v nedeljo opustijo sv. mašo. Za v nedeljo radi kako pot prihranijo, njihovo opravilo je njim več kakor sv. maša.

3. Oh, drugi pa celo kar s slabim namenom prihajajo v cerkev, kar se posebno ob nedeljah marsikje pripeti. Kolika nečast se dela presv. daritvi in Jezusu Kristusu v tabernakelju.

Slab namen imajo tisti mladeniči, celo možje, ki h cerkvi pridejo, pa brez potrebe zunaj cerkve ostajajo, na posvečeni zemlji polegajo, se smejajo, igrajo ali morda celo v bližnji gostilni popivajo.

Slab namen ima mladina, ki išče cerkvenih shodov, da se potem razveseljuje na plesiščih, in ji ni mar za sv. mašo.

Slab namen ima tisti, ki celo na sv. kraju, v cerkvi, hoče nepokoj delati, drugim nagajati, se pogovarjati, ali se morda celo po drugem spolu ozirati.

Slab namen imajo mladi ljudje — posebno ženski spol, ki se čez mero lišpa in morda celo v cerkvi moškimi nastavlja. Kako žalostna prosilka je taka nečimerna vrtoglavka, ki si prej priskrbi šopek za pas, kakor pa molek v roko. Ne pridemo kazat sami sebe, molit pridemo v cerkev, ponižno, skesano molit, prosit za odpuščanje grehov, potožit svoje križe Kristusu, ki ravno med sv. mašo na altar pride.

Kdor s takim slabim namenom prihaja k službi božji, ne bo le nobene koristi imel, ampak on si nakopava grozno jezo božjo, ker se norčuje iz najsvetejše reči.

Sloveči nemški duhovnik, Kolping, pripoveduje neko strašno dogodbo o dveh bratih, katera je očitno kazen zadela, zato, ker sta se norčevala iz sv. maše.

»Na predvečer pred nekim praznikom sta dva brata s svojimi razposajenimi tovariši napravila gostijo in popivanje v gostilni. Mladeniči so brili norce, kakor sploh pijani in vinjeni ljudje znajo. Ura je vže imela biti polnoči. Eden mladeničev — nekaj boljši kakor drugi, vstane, češ, da gre domu, jutri bo praznik, treba bo k sv. maši. Eden tistih bratov pa ga porogljivo zasmehuje, in se norca dela iz vere in cerkvenih praznikov. Da, v svojem bogokletstvu, gre tako daleč, da se predrzne ogrniti z nekimi capami, prinese velike bukve, vzame kupo in krožnik, in pravi: »Če hočete, bomo pa tu mašo imeli.« In res, hudobnež posnema duhovnika, mašujočega pri altarju, brat njegov pa vzame zvonček z mize in pozvanja ž njim, kakor dela strežnik v cerkvi, ostala druhal pa vse to gleda, se norčuje in smeja.

Brezbožnež vže pride do povzdigovanja. Namesto hostije povzdigne kvišku majhen krožnik. Potem prime za šampanjski kozarec, povzdigne nad glavo. Ali groza! Kupa se ko blisk razpoči na dvoje, svetoskrunež se sesede na klop in brat njegov, strežnik se začne grozno viti in metati po tleh. Druhal se hipoma razprši. Eden gledalcev je od strahu dobil sive lase. Hudobnež, ki je najsvetejšo daritev v norčiji posnema, je obležal na tleh. Bil je mrtev! Njegov brat je znorel, prišel je v blaznico, in nič več ni bil pri pravi pameti.

Kolping je tisto družino poznal, in njemu je vse to pravil eden tistih tovarišev, ki je sam zraven bil, in je vse to videl.

Nauk od te dogodbe je pač jasen. Kristijani! V svetem strahu in z velikim spoštovanjem prihajajte k sv. maši! Obudite vselej dober namen in prosite, da bi ta sv. maša nam bila v zveličanje!

II. Ako bomo z dobrim namenom prišli v cerkev, bomo tudi v cerkvi ohranili lažje zbranega duha. Ravno to je tudi velik zadržek, da pridemo k sv. maši z glavo, napolnjeno s samimi posvetnimi skrbmi in mislimi, da potem pri sv. maši nič prav moliti ne moremo. Dragi v Kristusu, cel teden imate doma opravila s časnimi zadevami, z otroci, z družino, z živino, s poljskim delom, zato ni prav lahko se v nedeljo teh posvetnih skrbi otresti, in se pri sv. maši z Bogom skleniti in se v molitev vtopiti.

Zato je potreba se nekoliko potruditi, da si pred sveto mašo duha zberemo. Kralj David je molil: *Stopil bom v Tvojo hišo in molil v Tvojem strahu, v Tvojem tempelju* (ps. 5. 8.). O prvih kristjanih se bere, da so imeli pred cerkvami vodnjake, kjer so se umivali, predno so v cerkev šli in pri vstopu, so cerkven prag poljubovali. Vse to je pomenjalo: Sedaj se očisti posvetnega prahu!

Naj vam navedem nekatera pravila, da bote lažje z zbranim duhom prišli v cerkev:

a. Pojdite o pravem času z doma, da ne bote mudili. Če imate dan v sodnji, skrbite, da o pravem času pridete. — Kako razžaljivo je, če se za vsako drugo reč bolj podvizamo kakor za sv. mašo. Kdor pride prepozno, si mora po cerkvi težavno prostor iskati, zbehan in zmešan pride v hram božji in pol maše bo minulo, ne da bi začel kaj poštenega moliti. Pridite toliko za časa, da se bote še v cerkvi za sv. mašo nekoliko pripravili. Če greste h kakemu gospodu, uredite prej svoja oblačila, pa tudi premislite, kaj bote rekli, ko bote stopili v sobo.

b. Med potjo, ko greste v cerkev, ne počenjajte kacih norčij. Mladiči naj hodijo skupaj, dekleta skupaj . . . šolarji skupaj.

c. Da boš lažje molil v cerkvi, imej ali mašno knjižico, ali pa molek, da boš molil sv. rožnivenec. Kdor slabe bere, naj se nikar ne muči z branjem, le rožni venec naj moli, posebno žalosten del, da bo premišljeval med sv. mašo Kristusovo trpljenje. — Naše misli niso nikoli pri miru, rekel bi, da so kakor majhni otroci. In mati pametna dà malim otročičem kako igračo, da se ž njo zmotijo. Ravno tako je koristno, da se pri svoji molitvi poslužimo molitvenika ali molka, da svoje misli na te pripomočke navežemo. Ko greste v vinograd ali na polje, vzamete potrebno orodje saboj, za cerkev pa ne pozabite mašne knjižice. Kako žalostno je videti, če kdo v cerkvi tak dolgčas prodaja, se nerodno na zid naslanja, noge prestavlja, roke v žepu drži, in ne vé, kaj bi počel. Kako nedostojno je tako vedenje, in ni čuda, če je korist od sv. maše potem silno majhna.

d. Vêdi se v cerkvi dostojno, mirno, tiho, spoštljivo!

Ne oziraj se v cerkvi! Zveličana devica Veronika iz Venaska pripoveduje: »Ko nekdam med sv. mašo neko pri oltarju klečečo sestro radovedno pogledam, glej! me angel Gospodov, ki je vedno pri meni, tako ostro pokara, da me strahu obidejo smrtne bridkosti.« Angel ji je naložil težko pokoro.

Ne šepetaj v cerkvi. . .! Kako boš s koristjo molil, če imaš zmeraj kaj videti in zmeraj kaj pogledati. Kako boš svoje misli brzdal, če ne brzdaš svojih oči in svojega jezika.

Dostojno poklekni v cerkvi, kedar je treba poklekniti. Brž, ko v cerkev prideš, reci: »Hvaljen in česčen bodi vsaki čas, najsvetejši in božji Zakrament!« — in pri teh besedah ponižno poklekni,

kakor je naravnost zaukazano za duhovnike in vernike. Tistim, ki niti tedaj kolena upogniti ne morejo, kedar se z najsvetejšim blagoslov daje, sv. Pável sam pravi: *V imenu Jezusovem naj se vsako koleno pripogne v nebesih, na zemlji in pod zemljo* (Fil. 2, 10.).

Oh, kolikrat se greši zoper vse to pri službi božji! Na sv. Jerneja dan sem bil na cerkvenem shodu znane romarske cerkve. Slučajno pridem na stranski kor. O kako vedenje! Eni so stali, eni so se na eni nogi nerodno zvirali in naslanjali, eni so po cerkvi se ozirali, veliko jih je šepetalo in si imelo marsikaj povedati — le malo jih je imelo mašne knjižice, ki so iz njih brali in molili — in na velikem altarju je bilo sv. Rešnje Telo izpostavljeno, sv. Rešnje Telo, pred katerim angeli sami v svetem strahu molijo in pojejo: *Svet, svet, svet Gospod, Bog Sabao!*

III. Ako hočemo pobožno in skorstjo pri sv. maši biti, je prvi pogoj, da svoje zunanje počutke v cerkvi brzdamo: le potem bomo mogli mi z Bogom govoriti, in le potem bo Bog z nami govoril.

Pri sv. maši se moramo mi popolnoma vtopiti v veliko skrivnost, ki se godi med sv. mašo: Jezus Kristus sam pride na altar. Kakor so pastirčki molili Jezuščka v jasliah, tako ga mi častimo, in prosimo med sv. mašo. Bolj če bomo molili z živo vero, da se ponavlja Kristusova smrt pred nami, da Kristus za nas prosi, da se Kristus za nas daruje, da Kristus nas v cerkvi vidi — bolj če bomo s tako živo vero pri sv. maši, več milosti in sladkosti bomo prejeli od sv. maše. Zato je zelo potrebno, da radi poslušate pridige in krščanske nauke o sv. maši, ali da sami kake pobožne knjige berete in posebno častite sv. Rešnje Telo. Vse drugače, in veliko rajši bi verniki hodili k sv. maši, da se zavedate dobro: Kako veličastna reč je sveta maša! Nek učenik je rekel, da bi brez sv. maše ne imeli nobenega svetnika.

Ako bote vsikdar z dobrim namenom, z zbranim duhom, s pobožnim srcem pri sv. maši, čutili bote sami, da je sv. maša velika dobrota, da je sv. maša res drevo življenja, čegar sad krepi naše duše v skušnjavah, tolaži uboge trpine v nadlogah, daje blagoslov božji našemu delu, nam naklanja srečno zadnjo uro, in je največja tolažba ubogim dušam v vicah. Posnemali bote radi tisoče vernikov, katerim se zdi, da njim manjka nekaj, ako ne gredó vsak dan k sv. maši. Delali bote, kakor je delal nek mož, ki je pred štirimi leti umrl v župniji Spodnja Idrija na Kranjskem. Mož je

bil slep vže več let in vendar ni rad ob nedeljah sv. maše zamudil. Rojen je bil l. 1807. Vsako soboto in pred vsakim praznikom je šel od hiše, kjer je stanoval, in šel po nevarni skoraj 2 uri dolgi, strmi poti do župnijske cerkve. S svojo palčico si je pot iskal in na potu je nekoliko počil, pa jo je zopet ubral naprej po potu, po katerem še zdrav človek le težko in s strahom hodi. Pet dni pred svojo smrtjo je bil še pri sv. maši. Bog mu je poplačal njegovo gorečnost, s katero se je vdeleževal sv. daritve. Tudi vam bo poplačal stoterno in tisočerno, ako se boste pobožno udeleževali sv. daritve. Amen.

J. Mikš.

Sedemnajsta nedelja po binkostih.

I. Poslušajmo božjo besedo.

In ga je vprašal, skušaje ga: Učenik, katera je velika zapoved v postavi.

Mat. 22, 34.

Sv. evangelist Matevž pripoveduje, kako je Jezus ugnal Saduceje, ki so ga vprašali, kaj bo z ženo po vstajenju, ako imata dva ali ali več isto ženo zapored. Jezus je osramotil njih meseno mišljenje rekoč: Po vstajenju se ne bodo ne ženili ne množili, ampak bodo kakor angeli. Farizejem je bilo to všeč, ker so sovražili Saduceje. Ali sovraštvo do Jezusa jih je združilo; sošli so se in se posvetovali in eden ga vpraša: *Učenik, katera je velika zapoved v postavi?* Sv. Krisostom pravi: Ker niso mogli zmagati z resnico, ker je pri njih ni bilo, zato so hoteli zmagati z množico in so rekli, eden naj govori za vse, da bomo zmagali mi, če on zmaga, če bo pa osramočen, zvrnemo sramoto na enega, mi se pa izgovorimo. Ali Jezus je osramotil vse, in vse mirno in stvarno zavrnil — z besedo božjo, s svetim pismom tako, da ga niso upali odtlej ničesar več prašati. V tem vidimo, da so se Farizeji in Saduceji tudi tiščali in silili za Jezusom, da bi slišali božjo besedo. Bili so strastni, zaslepljeni; brali so sv. pismo, ali niso več umeli zaradi strasti. Ko jim je pa Jezus razložil in povedal, razumeli so hitro in so obmolknili. Jezus Kristus bi bil lahko odgovoril po svoje, lahko bi jih bil zavrnil prav samo z navadnimi besedami. Ali tega ni storil, ker nam je hotel pokazati, kako važna da je božja beseda za vsakega človeka, kateri hrepeni po zveličanju in po pravi resnici. Zato bomo tudi danes premišljevali, kako neobhodno potrebno je poslušati božjo besedo in

poslušati jo odkritosrčno in ponižno, ne zvijačno in prevzetno, kakor Farizeji. Sv. Jakob pravi: *Ohranite v krotkosti vsajeno besedo, katera more zveličati vaše duše.* (I. 21.) Če je pa beseda božja potrebna za večno življenje, tedaj mora biti ta nekako zdravilo za našo dušo. Če je pa zdravilo, moramo vediti, za kako in katero bolezen se rabi to zdravilo. Zato bomo razdelili premišljevanje tako, da si ogledamo najprej bolezen, potem pa zdravilo božje besede.

I. Že stari so imenovali človeka svet v malem. In prav so imeli. V človeku je zares spojeno nebo in zemlja, kakor v svetu — v eno celoto. — Dva dela ima vsak človek, ki sta si popolnoma nasprotna, eden soroden angelom, drugi živalim. Ali ta čudoviti stvor božje vsegamogočnosti je greh na čuden način pokazil. Greh je ta svet na robe postavil tako, da je sedaj zemlja zgoraj, nebo pa spodaj — telo ukazuje, duša pa služi. To je spoznal in spoznava vsak človek, in vsak lahko govori z apostolom: *Vem da v meni, to je v mojem sercu, ne prebiva nič dobrega.* (Rim. 7, 18.) In ta prevrat v človeku je povzročil greh prvih starišev. Res je, da sv. cerkev opere otroka tega greha pri sv. krstu. Ali to še ne zadostuje. Ona ravna tako, kakor dobra mati z otrokom, ki pade preko kamenitih stopnic v umazano jamo. Mati prihiti za njim, dvigne ga, vzame mu umazano in raztrgano oblačilce ter ga lepo čedno preobleče. Ali hitro spozna, da niso odpravljeni še vsi nasledki padca. Dete je pobito, morda ima zlomljene ude, treba je še zdravnika. — Vidite, tako je s človeško dušo. Sv. krst ji obleče lepo novo obleko. Ali moči duše so oslABLJENE, pohabljenе, za to je treba zdravila. In poglavitni rani sta: Otemnenje uma, oslABLJENJE volje — ali nagnjenje k hudemu. Sv. Klemen pravi, da je sv. Peter trdil: Svet je, kakor hiša, v kateri je vse polno dima, da tisti, ki so v njem, ne vidijo, kaj se godi notri, ne kaj se godi zunaj. Tako je. Naš um je tako mračen, da ne vidimo in ne spoznamo lahko ne časnih ne večnih resnic. Koliko uka, koliko trpljenja je, da se otrok le brati nauči! Ali to še ni največje hudo. Huje je to, da človek ne spozna onega, kar mu je potrebno za večno srečo, in gledé tega smo taki reveži, da še misliti ne moremo ničesar kar sami iz sebe, iz svoje moči. (II. Kor. 3, 5.) Kar se tiče nadnaravnega, v tem je naš razum umazano zrcalo. Nastavljalj prednje kar hočeš, ničesar ne boš videl v njem. In če hočemo kaj spoznati, kaj vedeti, če

hočemo to meglo, to umazanost pregnati z zrcala našega uma, treba je za to milosti božje, pomoči od zgoraj.

Toda ta rana ni najhujša. Sv. Tomaž pravi naravnost: Ložje spozna človeška pokvarjena narava resnico, kakor pa da se ogne volja slabega poželjenja. Volja je ranjena — in sicer za to bolj, ker je zvezana s slabim poželjenjem. Omahljiva volja in slabo poželjenje — ta dva rujeta zoper postavo, skujeta zaroto, kakor bi se bili zarotili poveljniki in preprosti vojaki zoper cesarja, samo eni ne opravijo mnogo. Združeni pa zmagujejo. Ta zmaga, ta zarota volje in poželjenja je tista postava, o kateri govori sv. Pavel: *Drugo postavo vidim zapisano v svojih udih, ki nasprotuje postavi mojega duha.* (Rim. 7, 23.) In to je živa, ne mrtva postava, ki sili in žuga človeka, kakor pravi apostol, *ki me drži ujelega pod postavo greha, ki je v mojih udih.* Postava, ki je tako zvita in hudobna, da jo ljubijo tisti najbolj, katerim naklada največja bremena, katere najbolj žuli njen jarem. To je sad izvirnega greha — ali ne samo izvirnega — bodimo pravični sad lastnih grehov je tudi ta postava. Ne dolžimo vsega Adama in Eve. Adam je prinesel začetek hudega na svet — mi pa z lastnimi grehi vekšamo butaro trpljenja. In vsak naj vpraša sebe, vpraša naj vsakdanjo skušnjo, ali nima vsak greh takih nasledkov kot izvirni? Čim večkrat se ponavlja, tem trdnejša je zveza volje in poželjivosti, tem temnejši um, tem globlje pada — pri belem dnevu, kakor po noči, pravi prerok. Iz lastne skušnje veste, da pri grešniku večkrat nič ne pomaga, ne svarjenje, ne prošnja, ne žuganje. Veruje v pekel, veruje v Boga, ali ne morem, ne morem, se bo izgovarjal tako dolgo, da se ne bo več izgovarjati mogel pred sodnim stolom.

To sta dve rani, katere je zadal izviren greh in katere odpira, da huje krvave in le so vedno bolj nevarne lastni greh — otemnenje uma in oslavljenje volje.

II. Bog predobri noče, da bi živeli tako ranjeni. On nam hoče pomagati in prvo pomoč zoper te prvi in najhujši rani nam daje po božji besedi.

Temo duha in uma bi pregnal Bog lahko tako, da nas kar naravnost razsvetli in nam pokaže, kako in kaj nam je storiti. Ali Bog ne dela navadno čudežev. On hoče, da se vse zvrši po navadni človeški poti. Tisti Jezus, ki je prišel iz nebes, da je spreobrnil sv. Pavla, ni ga hotel poučiti, kaj mu je storiti, marveč ga je poslal k Ananiji. To je volja božja, da poslušamo oznanovalec

božje besede: *Slušaj in glej!* pravi psalmist. Nastavi prej svoje uho, potem še-le odpri oko in boš videl, kar ti je prej zakrivala megla omračenega uma. In če gledate po svetu in se čudite propadu mladih ljudi, propadu družin in pokvarjenosti — prašate od kod to: Nevednost je mati vseh hudobij, odgovarja sv. Tomaž. Ljudje ne vidijo, kaj je potrebno, zato ker ne poslušajo. In kaki so izgovori?

Kdor hodi nekoliko v šolo, ali po svetu, tisti poreče: kaj bom hodil poslušat tega kapelana ali tega župnika, saj sem toliko učil kot on. Hodi v šolo če hočeš 100 let pri Kitajcih ali v Parizu, če ne boš poslušal božje besede, sedel bodeš v smrtni senci. Prijatelj, če si ponosen na svojo vedo, toliko vem da ne veš kot Aristotel, Platon in tisti grški modrijani, ki pa vsi skupaj niso mogli zaslediti prave resnice. — Drugi se izgovarja, saj verujem vse, in vem tudi vse pridige že naprej: »Stori dobro, varuj se hudega«, v tem so vse pridige povedane. Res je, da se steka ves nauk v te dve reki; ali sv. pismo pravi: *Razlaganje tvojih besedi nas razsvetljuje*. Ni tedaj dovolj, da znamo vero, oče naš, deset zapovedi, moramo tudi vedeti, kaj pomenijo besede, katere izgovarjamo. Grdo je in napačno je, če se mladina odtrga božji besedi. Pri njej, bi rekel, je rana tako rahla, da jo vsaka stvar lahko odpre, da zazija na široko. Zato je treba vedno rabiti zdravila. Ali prav tako napačno in še bolj je to, če očetje in gospodarji sicer prav pridno gonijo posle in otroke v cerkev k božji besedi, sami se ji pa odtegnejo, kadar je mogoče. Ti imajo narobe prav: Udje morajo pri njih misliti, glava pa počiva. Gospodar je glava. On mora vedeti tudi najboljše verske zahteve in zadeve. In verujte mi, da je ta nevednost, ne hudobnost ali kaj drugega vzrok, da nekatere družine nič ne skrbé za duševno vzgojo otrok. Ne vedó, kaj mora znati otrok, ko se zaveda pameti. Potem pridejo v šolo, šest, sedem ali tudi več let stari in neznajo očenaša. Kdo je tega kriv, če ne zaslepljenje uma, ker niso nikoli taki stariši poslušali božje besede — tako da bi jo umeli in vedeli, kaj je potreba kristijan, ko se pameti zavé.

Pri Nilovih slapih ni menda nobene živali. Vse se zboji vednega bobnenja in šumenja ter bežé. Take živali in zveri so slabe navade in nagnjenja, slaba volja grešnikova — šumenje pa beseda božja. Kdor se vedno in vedno nastavlja temu šumu, beže polagoma zveri, in če se priplazi katera prav blizo, kmalu pride nedelja, potem zašumi in zver je zopet pregnana. V božji besedi sliši

vsak grešnik nekaj, kar ga gane, ali presune, ali prestraši, da se vrne s pota na pravo stezo. Kaj je učinilo oznanovanje božje besede pri divjih narodih, ljudožrcih, pri Perzih! To delo je velikansko in presega človeške moči. Prav to je jasen dokaz, da beseda sama še ne izda, marveč je treba še ognja božje milosti. — *Ali niso moje besede kakor ogenj*, pravi Gospod. (Jer. 23, 29.) In če tega ognja ni, potem je zastoj vsaka beseda — in za ta ogenj je treba prositi. Bog da dobrega duha tem, ki ga prosijo. Zato vidite, da ni nepotreben očenaš pred pridigo sv. Duhu na čast. Le molimo ga vselej prav goreče! Sv. Duh nese besedo božjo v srce in jo varuje, da je sovražne napake, nagnjenja ne zatope in napačno ne preobrnejo v srcu. Postava ne sme biti v ušesih, ona mora biti zapisana v srce. A to pa zna samo Bog: *Postavo bom dal v njih notranjost in v njih srcu jo bom zapisal.* (Jer. 31, 33.)

Razvidno je, kako zelo potrebno da je vsakemu, da hodi poslušat božjo besedo. Seveda jo mora zares poslušati, ne samo sedeti v cerkvi, ali se celo zgovarjati. Ako bomo tako poslušali skromno in ponižno, tedaj bomo gotovo po tem živeli in lažje odgovor dajali na sodnji dan. Amen. F. S. Finzgar.

2. Kako skrbimo za zveličanje bližnjega.

Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. Mat. 22, 39.

Dve luči svetite na nebu; solnce po dnevu in mesec po noči. Mesec pa dobiva svojo svetlobo le od solnca. Tako nam je tudi dvojna ljubezen zapovedana, namreč do Boga in do bližnjega. Solncu je podobna ljubezen do Boga, mesecu pa ljubezen do bližnjega, ki ima še-le tedaj veljavo in zaslužnje pred Bogom, ako v resnici tudi Boga ljubimo. Kdor Boga ne ljubi, tudi bližnjega ne bo ljubil. Svojo ljubezen do bližnjega moramo pa kazati zlasti s tem, da ljubimo njegovo dušo, da skrbimo za njegovo izveličanje. Seveda to dolžnost imamo pred vsem mašniki in duhovniki in gorje nam, če jo zanemarjamo. Ojster odgovor bo treba nekdam dajati. Pa dragi v Kristusu! Ta dolžnost zadeva tudi vas, zadeva vsakega kristijana. *Ker Bog je zapovedal, da vsakdo skrbi za svojega bližnjega*, pravi sv. pismo. (Sirah, 17, 12.) »In sodnji dan«, pravi sv. Krizostom, »nas ne bo samo po tem prašal, kaj smo

za-se, ampak tudi, kaj smo storili za bližnjega. — Dobro bo torej, da danes govorim o skrbi za zveličanje bližnjega in vam povem:

1. Zakaj moramo skrbeti za zveličanje bližnjega.
2. Kako naj skrbimo za zveličanje bližnjega.

I. Naj si bo človek v tem ali drugem stanu, v vsakem mora skrbeti za izveličanje bližnjega. Nekaterim je to stanovska dolžnost, drugi morajo to storiti iz krščanske pravice in zopet drugi iz krščanske ljubezni.

a) Kdor je v takem stanu, da ima kako oblast čez svojega bližnjega, n. pr. da mu mora skrbeti za živež, ta mora skrbeti tudi za njegovo dušo. To ste pred vsem vi, krščanski stariši! Kdo naj uči otroke prvih molitvic, če ne vi? Kdo naj jim vcepi v srce strah božji? Vam jih je izročil Bog v najbolj nežni mladosti. Vam najbolj zaupajo! Vas najbolj ljubijo. Vi poznate njih zmožnosti in jih najlože navajate k vsemu lepemu in dobremu. Te dolžnosti ste prevzeli sami radovoljno, ko ste stopili v zakonski stan. Bog pa vam je dal tudi posebnih milostij, da to lahko izpolnujete, in da tako napolnujete nebesa z novimi svetniki.

Kako pa Bog ostro pazi, da se ta dolžnost spolnuje, vidimo pri velikem duhovniku Heliju. On je bil bogaboječ, spoštovan mož, sv. pismo ga graja samo radi tega, ker ni svojih sinov kaznoval, ker se v hiši Božji, v templu nista prav obnašala. Tedaj pa se je pokazal Gospod maščevalca! Sam govori v sv. pismu: *Glej — zaradi tega — bom storil reč v Izraelu, da bo slehrnemu, ki to sliši, donelo v ušesih.* In kaj je naredil Gospod? Oba sinova sta v vojski z Filistejci izgubila življenje, skrinja zaveze je prišla v roke sovražnikom, in ko je oče to slišal, je padel znak s stola in si je zlomil vrat in umrl.

Stariši, zapomnite si dobro ta zgled in pazite na svoje otroke, ravno tako na odrasle, kot na neodrasle.

Ako imate pa razven otrok po se pri hiši, skrbeti morate za nje, kot za otroke, ker tudi od njih bo treba dajati odgovor. Sv. Krizostom pravi: Gospodarji, skrbite, da se izveličajo vaši posli. Gorje pa gospodarjem, ki jim nič ni na tem, kako se obnašajo posli, in jim je vsejedno, ali služijo Bogu ali hudobnemu duhu. Apostol Pavel pravi: *Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače nima skrbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika.* (I. Tim. 5, 8.) Kaj bi rekli takemu, ki bi od vere odpadel in pogan postal? In

vidite prav take kazni so vredni gospodarji in gospodinje, ki nič ne skrbé za zveličanje svojih poslov, tako nas uči apostol Pavel.

b) Drugim zopet to dolžnost, da skrbé za zveličanje svojega bližnjega, nalaga krščanska pravica. Ako prevdari in premisli kristijan, kako je živel, spoznal bo, da je veliko grešil in da so bili teh grehov priča tudi drugi ljudje, ki so se pohujševali. Pomislimo le, koliko hudega naredé nespodobni pogovori. Poprej večkrat še nedolžni to slišijo, premišlujejo in tudi drugim pripovedujejo, in tako je oni, ki je prvi govoril, kriv vseh grehov, kar jih je iz tega prišlo. Kako bo to popravil? Ko je k spovedi šel, moral je imeti trden sklep, svoje življenje popboljšati. Če je pa hotel resnično svoje življenje popboljšati, moral je skleniti: storjeno pohujšanje popraviti, kakor nas to uči katekizem. Kako bo sedaj to popravil? Pohujšal je duše, ki so bila last božja. Nebeški oče jih je vstvaril za svoje služabnike, Jezus jih je odrešil iz sužnosti hudobnega duha, sv. Duh prebiva v njih srcu. In pohujšljivec jih je iztrgal iz roke božje in dal jil hudobnemu duhu. Sedaj jih mora vrniti. Pa kako? Skrbeti mora za njih zveličanje in skušati, da vsaj nekoliko popravi, kar je zakrivil.

c) Pa še tretji vzrok je, zakaj mora pa prav vsak kristijan skrbeti za zveličanje svojega bližnjega in to je: krščanska ljubezen. Vsi veste, da moramo svojega bližnjega ljubiti, kot sami sebe. Pa kako ga moramo ljubiti? Sv. apostol Janez (I. 3, 18.) pravi: *Otročiči ne ljubite z besedo in jezikom, ampak v dejanju in resnici!* Pomagati mu moramo, ako ga vidimo v potrebi. In kakor je naša dolžnost, da mu pomagamo v telesnih potrebah, tako mu moramo še bolj na pomoč priti v dušnih potrebah. Duša je veliko več vredna kot telo, in človek, ki je v nevarnosti, da bi v smrten greh padel, je veliko večji revež, kot največi ubožci ali bolnik v najhujših bolečinah.

Spoznali smo, da je vsakdo dolžan skrbeti za zveličanje svojega bližnjega, in da ni nikogar, ki bi bil brez te dolžnosti. Čas je že, da povem, kako pa naj skrbimo za zveličanje svojega bližnjega, kaj naj naredimo, da dopolnimo to dolžnost?

II. Kako naj stariši vzgajajo svoje otroke, kako naj gospodarji skrbé za svoje podložnike, o tem danes ne bom govoril, ker vam je pač dobro znano. Danes hočem samo pokazati, kako more in kako včasih tudi mora vsak človek pomagati k zveličanju svojemu bližnjemu. Tri pripomočke imamo zlasti za to, namreč: besedo ali govor, zgled in molitev.

a) Ena sama beseda včasih veliko izda. Ena sama beseda večkrat grešnika pripelje na pravo pot, lahkomišljenega kristijana vzdrami, mlačnega v dobrem potrdi. Zato nam kliče sv. apostol Pavel (2. Tim. 4, 2.): *Oznanuj besedo, ne jenčaj, bodisi priložno ali nepriložno, prepričaj, prosi, svari z vsem potrpljenjem in naukom.* Tako morate tudi vi, dragi v Kristusu, ravnati. Včasih pa treba bližnjega poučiti, posvariti, opominjati in ga od slabega odvrčati in napeljevati k dobremu. Da bode pa vaše opominjevanje imelo kaj koristi, morate pa previdno postopati. Nekateri so tako trdovratni grešniki, da jim ne zda noben opomin! Podobni so opeki! Če bolj žgeš, bolj trda je. Takih noben drugi nima dolžnost opominjati, kot predstojniki, n. pr. gospodarji ali stariši.

Opominjati se mora tudi z lepa, s prijazno besedo, ker »lepa beseda najde lepo mesto.« Če ga z lepo opominjamo, grešnik še posluša, ojstra beseda pa je večkrat vzrok prepiru in sovraštvu.

V nekem kraju na Francoskem je gospoda župnika nekega dne, ko je ravno iz cerkve šel, nek človek napadel, jel ga s pestmi biti in pretepati. Ko so ljudje to videli, prihiteli so na pomoč. Hudodelnik sedaj steče in jim hoče ulti. Kaj pa stori blagi duhovnik? Vesel, da je mogel zaradi Kristusa kaj trpeti, gre nazaj v cerkev in začne zvoniti. Ljudje so mislili da gori, pustili so hudodelnika, da je ubežal in hiteli proti cerkvi. Ko pa k cerkvi pridejo, jih župnik opominja, naj puste onega človeka in naj raje zanj molijo, ker je tolikanj molitve potreben. Ljudje so res pol ure molili. In glejte čudo! Drugi dan pride oni hudodelec k župniku, prosi ga odpuščanja, opravi dolgo spoved in odslej spokorno živi. — Ko bi ga bil župnik z grda prijel, postal bi bil še bolj trdovraten grešnik kot preje.

Zlasti se moramo varovati, da v jezi nikogar ne opominjamo, ker takrat je najmanj pripraven čas. Človek v jezi mnogokrat še ne ve ne, kaj govori. In večidel nastane s tega le prepir. Dragi v Kristusu! Ravnajte se vedno potem in nikdar v jezi ne svarite, ampak počakajte ugodne prilike. Koliko prepira bi bilo s tem za-branjenega.

b) Pa beseda je navadno brez pomena, ako je ne spremlja tudi dober zgled. Besede mičejo, zgledi pa vlečejo. Stariši ali gospodarji, ki ne dajo dobrega zgleda, nikdar ne bodo imeli dobrih otrok, dobrih poslov. Ako se oče ne bo doma držal, bode tudi sin iz doma izostajal! Ako bodo mati le redko kedaj pristopala k mizi Gospodovi, bode tudi hči ostala mrzla. Pač bode lahko tudi manj skrbna mati opominjala: Hčerka, prejmi večkrat sv. zakramente, a hči si bo mislila: Če je to tako koristno, zakaj pa

ti večkrat ne pristopaš k mizi Gospodovi? Res besede zginejo večkrat kot glas, če jih ne spremlja zgled. Dajajte torej vsi dober zgled, pomagajte svojemu bližnjemu v nebesa.

c) Tretji pripomoček pa, da pomagamo bližnjemu k izveličanju, je pa molitev. Rekel sem že, da za mnoge ne izda noben opomin, nobeno prigovarjanje, ne žuganje, trdovratni grešniki so. Naj li pustimo, da se pogubé? Molimo za nje, molimo! *Molite drug za drugega, da bodele zveličani; ker veliko premore stanovitna molitev pravičnega.* (Jak. 5, 16.) Savel je preganjal sv. cerkev; varoval je obleko onih, ki so kamenjali sv. Štefana. Sv. Štefan pa je molil zanj, Bog je dal svojo milost. Savel se je spreobrnil v gorečega apostola Pavla. Sv. Štefan je to dosegel s svojo molitvijo. — Mati Avguštinova je jokala nad svojim sinom, bolj kot jokajo matere za mrtvimi otroci, pa ni pomagalo, Avguštin se ni dal omečiti. Potem pa je molila in izprosila milost, da je postal tako velik svetnik. — Molimo torej drug za drugega, da se izveličamo, ker veliko premore stanovitna molitev.

Sedaj veste, kako vam je skrbeti za izveličanje bližnjega. Opominjati treba, dober zgled dajati in moliti. Veliko premore opomin o pravem času, krotko in blagohotno izgovorjen. Stariši in predstojniki, nikar ne molčite, če je treba govoriti! Ne nakladajte si na svojo vest tujih grehov! — Pa kakor govorite, tako ravnajte sami! Vaš zgled naj sveti drugim! Ker pa vse dobro pride iz nebes, molite vsi, pogosto in zaupno! — Tako skrbite za zveličanje drug drugemu, da bi mirno in pokojno živeli v vsi pobožnosti in čistosti, da bi dopadli Zveličarju, ki hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani in prišli k spoznanju resnice. Amen.

—r—

Iskrice.

Marijanske kongregacije.

Slavnovladajoči papež Leon XIII. so rekli v nagovoru do kardinalov 3. marcija l. 1886: »Naša dolžnost je, da žrtvujemo vse svoje moči blagostanju sv. cerkve in nadaljevanju njene svet osrečevalne naloge. Če se pa mi pri tem posebno pečamo s poukom

in vzgojo mladine, posnemamo s tem le velike in jasne vzore svojih prednikov in delamo to, kar je sv. cerkvi lastno, in kar je ona vedno vršila. V smislu teh pomenljivih besedi se trudi delovati vsak duhovnik. Kolikor več zaprek ima pa dandanašnji pri izvrševanju te svoje naloge v šoli, toliko z večjo vnemo naj se trudi za vzgojo šoli odrasle mladine. Najboljše in preizkušeno sredstvo zato so Marijine družbe ali kongregacije, katerih se je — hvala Bogu — zadnji čas zlasti na Kranjskem več ustanovilo in za katere je izpregovoril v zadnjih »Iskricah« krepko besedo veleč. g. Janez Kalan. Namen naslednjih vrsticam je opozoriti na vzgojilno važnost, ki jo imajo Marijine družbe.

Marijanske kongregacije imajo namen mladino zlasti v najnevarnih in najbolj odločilnih letih varovati na poti nedolžnosti in čednosti, uplivati na to, da ostane zvesto udana katoliški cerkvi, navduševati jo za gorečnost v božji službi, pospeševati pri njej krščansko življenje, zlasti spolnjevanje njenih stanovskih dolžnosti. Vse to naj pa dosežejo Marijine družbe s pomočjo posebnega čiščenja preblažene Device Marije.

Zakaj se pa z Marijinim čiščenjem dosežejo tako krasni uspehi? — Že na prvih straneh sv. pisma se omenja ona mogočna Gospa, ki se s svojim zarodom bojuje zoper kraljestvo hudobnega duha. Tega boja se mora vsakdo udeleževati. Ud Marijine družbe vstopi pod Marijino zastavo in gre v ta boj. Najpoprej mora v sebi pokončati dela zmote in greha, potem si napravlja in nabira dela luči in milosti božje. Kdor se tako bojuje pod Marijino zastavo, tega ona podpira; vsaj ga sprejme za svojega otroka. »Moj sin, moja hči, poslušaj me!« pravi ona. »Blagor človeku, ki me posluša... Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda« (Preg. 8, 31.) Po Mariji pa se pride k Jezusu. Dolgotrajna skušnja potrjuje, da nihče dolgo ne časti Marije, da ne bi prišel od greha k čistosti, od čistosti k čednosti in od čednosti k popolnosti. — Tako Marija vzgaja one, ki se jej izročé.

Udje Marijine družbe imajo pa v Mariji vedno tudi vzvišen vzor ali zgled. Marija je človek; ona je mati božja pa tudi naša mati; ona je za Jezusom, ki je Bog in človek, najpopolnejša na zemlji, v kateri je nebeška milost božja najbolj čudovito delovala. Kadar se je ona posebno častila, prerodilo se je vse krščansko življenje. Ravnotako so se po njenem čiščenju neštevilni verniki duševno prenovili. Ta vzvišen vzor — Marija — je udom Marijanskih kongregacij vedno pred očmi. Njeno podobo nosijo pri sebi; zjutraj jo najpoprej pozdravijo, zadnja molitev in zadnja misel njej velja. Pred družbenem altarjem jo častijo, neštevilnokrat v raznih skušnjavah jo kličejo na pomoč. Nebo edino ve, koliko mladeničev in deklic je ravno po tem ostalo nedolžnih, ker so se vedno ozirali na Marijo, kot na svoj vzor. Zelo bi se motil, kdor bi mislil, da ima Marijina družba namen, zbirati ude, da oprav-

ljajo gotove molitve. To je le eden izmed pripomočkov v dosego namena. Marijina družba zbira ude, ki se prizadevajo za čednostno življenje, ki so delavni, ki hrepené po popolnosti, ali z drugo besedo: ona zbira ude, ki posnemajo Marijo v njenih čednostih in ki našo nebeško Mater prav posebno časté.

Važno vzgojilno sredstvo Marijanskih kongregacij je tudi to, da udje drug drugega vzgajajo. Bral sem o nekem očetu, ki je imel šest prav dobro vzgojenih otrok. Prašali so ga, katerih pripomočkov se je poslužil, da se mu je posrečilo vzgojiti tako dobro vseh šest sinov. »V to nisem potreboval nobenega posebnega pripomočka«, pravi, »ampak potrudil sem se za vzgojo najstarejšega sina in njegov zgled je tako močno vplival na druge, da so ostali vsi dobri otroci.« Zgled petih ali desetih zglednih udov Marijine družbe bo blagodejno uplival na vso župnijo. Saj se to vedno godi. Ako ni dobrih zgledov — ako ni n. pr. v župniji dobrih mladeničev — uplivajo pa slabi zgledi. V Marijinih družbah se pa udje skupaj zbirajo, bojujejo se pod Marijino zastavo zoper greh in vzgled dobrih udov ima veliko moč do drugih, ki so še nekoliko omahljivi, pa se trudijo za poboljšanje, da bi bili potem vsprejeti v Marijino družbo. — V kongregaciji so obvarovani udje tudi slabe družčine. Ud Marijine družbe ne bo iskal tovarišev med izprijeno mladino. Že samo zavest, da je v Marijini družbi, mu tega ne pripušča. (Konec.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Milostni Jezušček** v cerkvi sv. Marije od zmage v Pragi in njegovo češčenje. Spisal P. Herman Koneberg iz reda sv. Benedikta. Poslovenil P. Hijacint Šega iz reda manjših bratov. V Ljubljani 1898. Založil frančiškanski samostan. Tisek J. Blaznikovih naslednikov. Str. 128. — Češčenje milostnega Jezuščka, čegar podoba je v karmeličanski cerkvi Marije »od zmage« v Pragi, se zlasti zadnji čas močno širi. Naznanjena knjižica, ki v prvem delu pripoveduje zgodovino milostne podobe deteta Jezusa, v drugem delu pa podaja vsakdanje molitve na čast božjemu Detetu je v izvorniku natisnjena že v 60. izdaji in razširjena med Nemci v 80.000 izvodih. Goreči častilci milostnega Jezuščka, ki se dobé gotovo tudi pri nas, bodo radi segli po lični knjižici, priporočali jo tudi svojim prijateljem in znancem in tako širili češčenje milostne podobe deteta Jezusa. Knjižica se dobiva na „porti“ frančiškanskega samostana v Ljubljani in velja vezan izvod z lepo naslovno podobo 35 kr.

2. **Cvetja z vrto** sv. Frančiška, znanega priljubljenega časopisa za naše verno ljudstvo, zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška, je dokončan XVI. tečaj. Kakor vsi prejšnji tečaji, odlikuje se tudi ravnokar dovršeni po jako poučnih in koristnih sestavkih. Prav zanimivo pisana životopisa sv. škofa Ludovika in svetega Antona Padovanskega bota imela veliko hvaležnih bralcev. Nagovori za mesečne shode tretjega reda bodo zlasti dobro došli onim tretjerednikom, ki se

ne morejo udeleževati skupnih shodov. Posebno koristni so tudi „nauki sv. Frančiška Saleškega o popolnosti“. Dušni pastirji, ki goreče razširjajo „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“ po svojih župnijah, storé vernikom veliko dobroto. Poskrbé naj tudi za to, da bodo imele farne knjižnice po več izvodov naročenih, da dobi ljudstvo v roke res dobrega berila. Naročnina (70 kr.) za XVII. tečaj se pošilja Upravništvu »Cvetja« v Gorici.

B.

1. *Additiones et variationes in rubricis generalibus et specialibus breviarii et missalis romani inducendae ex decreto diei XI. decembris 1897.* Ratisbonae. Sumptibus et typis Friderici Pustet. MDCCCXCVIII. 8°. Str. 49. Cena 24 kr. — Jako potrebno je, da se mašnik pouči o mnogih premembah v splošnih in v posebnih rubrikah, ki so določene v navedenem dekretu. Premembe so sestavljeno jako pregledno.

2. *Praelectiones dogmaticae, quas in collegio Ditton-Hall habebat Christianus Pesch S. J. Tomus I. Institutiones propaedeuticae ad sacram theologiam.* (I. De Christo legato divino. II. De ecclesia Christi. III. De locis theologicis.) Editio altera. Cum approbatione rev. Vic. cap. Friburgensis et super. ordinis. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MDCCCXCVIII. Vel. 8°. Str. 403. Cena 3 glđ. 24 kr. — V prav kratkem času je izšel I. zvezek Peschevega dela v drugi izdaji. To priča dovolj, da se je šolam in prijateljem bogoslovja prikupilo. Razločuje pa se ta izdaja od prve prav malo, kar je v šolski jako pametno. V tem zvezku je najprej nauk o pojmu, razdelitvi, sestavu in zgodovini bogoslovja. Nato je prvi del: nauk o temeljnih resnicah naše vere: Kristus je božji poslanec, kar se spričuje najbolj iz evangelijev bodisi po Kristusovih besedah ali dejanjih. Drugi del obsega nauk o Kristusovi cerkvi, kjer se razklada zlasti učenstvo njeno. Tretji del razklada »locos theologicos«, vire našega verskega spoznavanja.

Naše delo ima vseskozi značaj šolske — in sicer dobre šolske — knjige. Kratko razlaganje, preglednost, temeljitost in vendar lahkota v pisavi, naposled tudi razločen in prijeten tisk — so potrebne lastnosti šolske knjige, katero tukaj nahajamo vse. V posameznih (zgodovinskih) vprašanjih je povedal pisatelj resnico v kratkih potezah, da se lahko trdno vtisne v spomin.

Gledé na vrline naše knjige jo moramo vneto priporočiti prijateljem temeljitega bogoslovnega učenja. — V osmih naslednjih zvezkih izidejo kmalu še drugi dogmatični traktati.

3. *Maria in ihren Vorbildern.* Marienpredigten, zurechtgelegt zu Lesungen auf die Feste der seligsten Jungfrau und für die Marienmonate Mai und Oktober. Von P. Peter Vogt, Priester der Gesellschaft Jesu. Mit Approbation des bishöfl. Ordinariates Regensburg und Genehmigung der Ordensobern. Regensburg. Druck und Verlag von Friedr. Pustet. 1898. 8°. Str. 383. Cena 1 glđ. 8 kr. — Omenjamo predpodohe, katere obdeluje naš pisatelj: Judita, Estera, mati Makabejska, Sunamčanko, tempel, raj, skrinja zaveze, mavrica in stolp Davidov. Seveda so posamezne podohe raztegnjene v več govorov. Kar treba poudarjati o govorih, je globoka bogoslovna učenost in govorniška vnema v veličastni besedi. Kdor želi za svoje govore rabiti kak temeljit pripomoček, zares zanesljivo knjigo, naj seže po tej tembolji, ker je tudi jako po ceni.

Dr. Fr. L.